

NOTULEN van de openbare vergadering van de raad der gemeente Waalwijk, gehouden op 10 oktober 2013

- Voorzitter: de heer A.M.P. Kleijngeld, burgemeester
- Griffier: de heer G.H. Kocken
Plv. griffier: mevrouw J.W.M. Louer
- Aanwezig zijn de leden: de heer J.M. van Baardwijk
mevrouw W.M. Bourguignon-Slis
de heer J.F. Broeders
de heer S. Broekmans
mevrouw C. de Bruijn
de heer F. den Braven
de heer G.A. Damen
de heer J.G. van Dinther
de heer A.A. van Hamond
de heer L. van Helden
de heer L.P. den Hollander
de heer A.J.G. Hooijmaijers
mevrouw E.Y. IJpelaar-Alias
de heer W.C.P.B. Lodenstijn
mevrouw H. Marasabessy
de heer M.P. Meijer
mevrouw R. Odabasi-Seker
mevrouw C.C.J. Ruygt-Gerritsen
de heer F.P.M. Simon
de heer C.J.G.H. van der Sloot
de heer M.G.H. Smits
de heer R.A.A. Tiemstra
de heer J.M.M. van Tuyl (vanaf 20.01 uur)
de heer W. van Veelen
de heer J.M.J. Waarts
de heer J.A.J. van Well
- Afwezig zijn de leden: mevrouw A. Çölkusu
de heer C.M.A. Kuijten
de heer P.W.E. Monsieurs
- Tevens aanwezig: de heer R. Bakker, wethouder
de heer J. van Groos, wethouder
de heer J.H.H. Heuverling, wethouder
de heer M. van Dongen, wethouder
- Notulen: mevrouw I.C. Wendt-Kok, Notuleerservice Nederland

0. Opening

0.1 Opening op de gebruikelijke wijze

De vergadering wordt geopend om 19.30 uur.

De **voorzitter**: Laten wij ons vanuit onze eigen visie of geloofsovertuiging bij het begin van deze raadsvergadering bezinnen op onze gemeenschappelijke opdracht en gemeenschappelijke verantwoordelijkheid om deze gemeente te besturen. Welkom aan u allen, ook de aanwezigen op de publieke tribune en de pers.

0.2 Mededelingen

De **voorzitter**: De presentielijst is getekend. Ik heb bericht van verhinderingen ontvangen van de heren Monsieurs en Kuijten. De heer Van Tuijl komt iets later.

In geval van hoofdelijke stemming zal nr. 19, mevrouw Ruygt als eerste haar stem uitbrengen.

0.3 Vaststellen agenda

De **voorzitter**: Er is een gewijzigde agenda in verband met het overhevelen van CS4 (Beschikbaar stellen krediet nieuwbouw brede school Besoyen) naar het debatgedeelte. Dat stuk is dus veranderd in een B-stuk.

De heer **Broeders**: Ik meld mij graag aan als spreker bij agendapunt CS4.

De **voorzitter**: De fractie van ChristenUnie heeft verzocht om van agendapunt 1.4 (CS2, Algemene Plaatselijke Verordening gemeente Waalwijk 2013) een A-stuk te maken. De fractie Werknemersbelang was afwezig bij de Commissie Samenleving en heeft doorgegeven dat ze van alle voorstellen uit deze commissie een A-stuk wil maken.

De heer **Van Hamond**: Ik zou graag de spreektijd bij agendapunt 1.1 (CR1, Aanbestedingsopzet project haven Waalwijk; voorbereidingskrediet) willen verlengen vanwege het belang van het onderwerp en om de voorbereiding die eraan vooraf is gegaan, niet tekort te doen.

De **voorzitter**: Ik stel voor dit te accepteren, zoals gebruikelijk als iemand om spreek-tijdverlenging vraagt.

De agenda wordt met deze opmerkingen vastgesteld.

0.4 Vragenronde op grond van artikel 14 van het reglement van orde

De heer **Broeders**: Voorzitter, leden van de raad, geacht college en overige belangstellenden. DB De Stem en het Brabants Dagblad maakten op de regiopagina's melding van het samengaan van drie woningbouwcorporaties: Slagenland Wonen uit Waspik, Vieya uit Dongen en Cassade Waalwijk. De raad had van deze mededeling al via een overhaast verstuurd mailtje kunnen kennisnemen. We waren dus vrij vroeg op de hoogte gesteld. Gelukkig is de fusie volgens de bestuurders niet uit financiële nood geboren. Om de sociale woningbouw van de toekomst te kunnen waarborgen, was de fusie noodzakelijk,

vooral voor de kleine woningbouwvereniging Slagenland uit de kern Waspik die in het voormalig gemeentehuis van Waspik is gevestigd.

Deze overeenstemming over de fusie, die voor onze fractie niet verrassend was, brengt mij tot het stellen van de volgende vragen:

- Was de portefeuillehouder op de hoogte van de fusiebesprekingen?
- Heeft de fusie de instemming van het college?
- Welke gevolgen heeft de fusie voor de gemaakte prestatieafspraken?
- Worden de geplande investeringen van Slagenland Wonen Waspik nog volledig uitgevoerd?
- Op welke termijn zal Slagenland Wonen het historische pand waarin ze nu gehuisvest zijn, verlaten?
- Komt er een dependance in de kern Waspik van de nieuwe corporatie?
- Is het college bereid om zich in te zetten voor het behoud van het historische pand dat dienstdoet als trouwlocatie en bij nationale feestdagen het centrum van de Waspikse gemeenschap is?

Wethouder **Van Dongen**: Vandaag was in het nieuws dat de drie corporaties elkaar lijken te vinden in een fusie. De raden van toezicht en de commissarissen hebben zich uitgesproken over de wenselijkheid ervan. De fusie is nog niet geformaliseerd, maar nu er al in deze mate richtbaarheid aan gegeven is, kunnen we ervan uitgaan dat ze doorgaat. Het college is gedurende het gehele traject op vertrouwelijke basis geïnformeerd over de besprekingen. Volgens de Woningwet moet het college instemmen met de fusie, maar ik zie dat vooral als een formaliteit, gelet op het belang dat is gemoeid met de samenwerking en de fusie van deze corporaties. De krant vermeldde dat de totale slagkracht van de corporatie verbetert als je op deze manier kleine en middelgrote corporaties bij elkaar brengt, en dat daarmee de sociale volkshuisvesting een verbetering ondergaat. Ik denk dat dit klopt. De fusie heeft op zichzelf geen gevolgen voor de prestatieafspraken. Dit zijn namelijk afspraken die we hebben gemaakt met Cassade en Slagenland. Dit is overigens altijd gebeurd in elkaars aanwezigheid. Men wist dus van elkaar welke afspraken met de gemeente werden gemaakt. De afspraken worden nu bij elkaar gelegd. Op zich leidt dit niet tot andere afspraken.

De heer Broeders vroeg of de geplande investeringen doorgaan. Slagenland had zijn investeringen al afgeraamd. Ik verwacht geen negatieve consequenties van de fusie. Ik hoop eerder dat het door de fusie juist beter zal gaan, omdat ook in financiële termen een sterkere organisatie ontstaat. Dat zal zeker niet ten koste gaan van geplande investeringen. Als dat zo was, zou je je kunnen afvragen of een fusie wel zo'n goede ingreep is.

Het historisch pand waarin Slagenland gevestigd is, is geen eigendom van de gemeente, maar van Slagenland zelf. In principe beslist de eigenaar wat er met het pand gebeurt. Of er al ideeën zijn over de huisvesting, weet ik niet. Dat zal nog bekeken moeten worden. Dat het pand historische kwaliteit heeft, is duidelijk. De gemeente gaat er niet over, maar het lijkt ons een goede zaak als er op een of andere manier een nieuwe functie komt voor het pand, die recht doet aan de kwaliteit van het gebouw.

De heer **Broeders**: Ik dank de wethouder voor de beantwoording van de vragen. Wordt het pand elke keer door de gemeente gehuurd als trouwlocatie? Ik wil erop wijzen dat er nog een aantal kunstwerken in het pand hangen die bij de Waspikse gemeenschap horen. Ik wil graag weten wat daarmee gaat gebeuren.

Wethouder **Van Dongen**: Ik weet niet of de gemeente de ruimte als trouwlocatie huurt. Zodra we meer horen over de vestiging van de woningcorporatie, zullen we de punten die u aankaart, bespreken.

---

1. Debatgedeelte

Raadsvoorstellen bespreekstukken (B-stukken):

1.1 (CR1) Aanbestedingsopzet project haven Waalwijk; voorbereidingskrediet

Eerste termijn

De heer **Van Dinther**: Voorzitter. Waarschijnlijk staan we voor het grootste en het duurste project in Waalwijk. Het college vraagt vandaag aan de raad om in te stemmen met het aanbestedingsmodel. Het gaat dus nog niet om definitieve stappen die onomkeerbaar zijn, maar het vrijblijvende karakter is er nu toch wel vanaf. We zijn in deze zaak goed op de hoogte gehouden van het proces. Ik spreek mijn waardering uit aan degenen die daarvoor verantwoordelijk zijn en eraan hebben bijgedragen.

Wat begon als een discussie over het vervangen van versleten sluisdeuren in de binnenhaven, is uitgegroeid tot een project van grote omvang. In de jaren zestig van de vorige eeuw hadden onze voorganger-bestuurders, na het gereedkomen van de Deltawerken, besloten om de haven te laten aanleggen, zoals wij die nu al jaren kennen. Ze hadden niet kunnen vermoeden dat na vijftig jaar opnieuw een discussie in de raad zou plaatsvinden over de noodzaak van een haven. Dat is misschien de reden dat bij de besprekingen van de onderhavige plannen in onze fractie regelmatig de vraag werd gesteld waarom we deze grootschaligheid van de insteekhaven willen. Wat is het motief om het te doen? Heeft het Waalwijkse bedrijfsleven zo'n grote behoefte aan vervoer over water dat de huidige binnenhaven onvoldoende capaciteit heeft om aan de behoefte te voldoen, zelfs nadat deze is aangepast aan de moderne eisen? Of is het meer het idee dat we mee moeten in de vaart der volkeren? Iedereen is bezig met vervoer over water en het verbeteren van de oplossingen daarvan: dan kunnen wij toch niet achterblijven?

Onze fractie is positief over het verloop van het proces en de wijze waarop de raad erbij is betrokken. Tegelijkertijd mist onze fractie echter een grondige analyse van de huidige stand van zaken van het bedrijfsleven. Hoe groot is de totale behoefte aan vervoer over water, nu en in de toekomst? Welke bedrijven vervoeren al over het water en welke groei kunnen we verwachten? Welke bedrijven vervoeren nog niet over water, en zouden daar de komende jaren toe kunnen en willen overgaan? Het ontbreekt ons volledig aan dergelijke gegevens.

Daarnaast speelt de vraag welke ontwikkelingen van het Waalwijkse bedrijfsleven wij voorstaan. Wij vinden dat we te vaak horen dat we ons meer en meer moeten ontwikkelen op het gebied van transport en logistiek. Wij zijn van mening dat het goed is om op tijd te evalueren en ons te bezinnen op de gemaakte keuzes. Wij beseffen dat vervoer over water een enorme bijdrage levert aan het tegengaan van congestie op de wegen. Ook hechten wij zeer aan vervoer over water om een bijdrage te leveren aan een beter milieu. Maar of de gemeente Waalwijk zich verder moet ontwikkelen in de sector transport en logistiek, en of dat haar voornaamste doelstelling moet zijn, weten wij niet zeker. De sector transport en logistiek kenmerkt zich immers door een aantal zaken. Ik noem er een aantal. Over het algemeen is er in deze sector relatief beperkte behoefte aan hoger opgeleid personeel. Een groot deel van het personeel bestaat uit arbeidsmigranten. Met name onder chauffeurs is er op landelijk niveau overduidelijk sprake van een verdringingseffect. Ik weet niet of dat in Waalwijk ook zo is. Het aantal werknemers per hectare is bij dit soort bedrijven meestal niet hoog. De gebouwen van deze bedrijven dragen doorgaans niet bij aan een hoogwaardige uitstraling van de bedrijventerreinen. Bovendien, en dat is misschien iets wat ons het meest aan het denken zet, doen wij er volgens mij niet verstandig aan om een eenzijdige opbouw van het bedrijfsleven na te streven. De gemeente Waalwijk weet uit ervaring maar al te goed dat daar grote risico's

aan verbonden zijn. Kijk wat er gebeurd is met de leer- en schoenenindustrie in de jaren zestig en zeventig van de vorige eeuw. In de jaren tachtig en negentig die daarop volgden, hebben wij ons tot het uiterste ingespannen om minder kwetsbaar te worden en hebben we een grote mate van pluriformiteit in bedrijven gerealiseerd.

In de huidige samenstelling van ons bedrijfsleven hebben wij enkele grote logistieke dienstverleners, zoals Apple, Dell, Spar, Xenos en Docdata. Daar zijn we trots op. Het doet echter niets af aan de visie die wij hebben. De principiële keuze is medebepalend voor de vraag hoe het nu verder moet. Wij vragen het college daarom hoe groot de werkelijke behoefte is aan het vervoer over water. Lever ons de broodnodige gegevens, die absoluut nodig zijn voor een goede afweging. In de inventarisatie zou ook moeten worden meegenomen welke bedrijven nu nog niet over water vervoeren. Is het redelijkerwijs te verwachten dat ze dat de komende jaren wel gaan doen? Wat ons betreft mag de gemeente daar ook nog een stimulerende rol in vervullen.

Het behoeft geen betoog dat wij groot voorstander zijn van vervoer over water. Ik heb al eerder gezegd dat wij beseffen dat het enorm bijdraagt aan het afnemen van de congestie en dat het uitermate goed is voor het milieu. Dat zijn doelstellingen die wij graag en van harte ondersteunen. Het nut en de noodzaak zijn echter in onze ogen nog onvoldoende onderbouwd. Voordat wij een definitief 'go' of 'no go' geven, willen wij dat die onderbouwing op tafel komt.

Daarnaast hebben wij nog een aantal zaken die de aandacht vragen en opheldering behoeven. Het is voor onze fractie onbegrijpelijk dat er op dit moment nog steeds niet duidelijk is of en in welke mate wij toestemming krijgen om de benodigde 8,3 ha die nodig is voor de aanleg van de insteekhaven en de kades, daadwerkelijk te ontwikkelen. Natuurlijk moeten we daar op de kortst mogelijke termijn duidelijkheid over hebben. Het is onbegrijpelijk dat die duidelijkheid er nu nog niet is, zeker omdat de regio er een belangrijke rol in speelt. Het simpele feit dat de opbrengsten al zijn meegenomen in hun berekeningen, maakt onze toestemming noodzakelijk voor het project.

Wie zorgt er voor de uitgifte van de gronden? Is de grond gecalculeerd op een marktconforme prijs? Wat gebeurt er als die prijs niet wordt behaald? Zou het misschien wenselijk zijn om de prijs mee te nemen in het aanbestedingsprogramma? Ook op deze vragen hoor ik graag een antwoord van de wethouder.

Over de OP-Zuidsubsidie is ook nog veel onduidelijkheid. Graag vernemen wij van de wethouder hoe het hier nu precies mee staat. Op welk moment treedt de garantiestelling van de provincie in werking? Gebeurt dat pas als wij aantoonbaar in gebreke blijven om het zelf te doen, dus als wij een artikel 12-gemeente zijn geworden? Deze vraag hebben wij al eerder in de commissievergadering gesteld. Het college moet ons vooraf duidelijkheid kunnen geven.

Wij brengen ook nog een discussie in herinnering over de grote noodzaak om haven 1 tot en met 6 te revitaliseren. In één keer is die behoefte blijkbaar verdwenen. Wij begrijpen dat het geld nodig is voor de nieuwe haven. We zeggen ook niet dat het verkeerd besteed wordt, maar we moeten ons realiseren dat we de broodnodige revitalisering die in dat gebied nodig was, niet meer kunnen uitvoeren.

Nog een belangrijk punt is een oplossing voor de huidige jachthaven. Voor zover wij kunnen overzien, is er nog geen enkel concreet aanbod van een alternatieve mogelijkheid in de kern Waalwijk aangereikt. Wij betreuren het en vinden het jammer dat een goed functionerende vereniging zo in het onzekere wordt gelaten. Wij vragen ons af waarom dit project, de aanleg van een jachthaven op een andere plaats, niet is meegenomen in de aanbestedingsopzet. Ook hier geldt immers dat je werk met werk kunt maken. Het net-

werk van de grote bedrijven of combinaties daarvan, reikt veel verder dan de mogelijkheden die de gemeente zelf heeft. Onderzoek die mogelijkheden. Over dit onderwerp willen wij van de wethouder een bevredigend antwoord: de spiraal waarin wij zitten door met elkaar te blijven praten zonder dat dit tot een oplossing leidt, moet een keer worden doorbroken.

Wij willen helderheid over het nut en de noodzaak van de aanleg. Wij willen helderheid over de aard en de omvang van de behoefte aan vervoer over water van het huidige bedrijfsleven op dit moment en in de toekomst. Past deze capaciteit in de variant 'klasse 4 aangepaste binnenhaven' en zo ja, hoeveel jaar kunnen wij daar dan mee vooruit? Welke opgave ligt er voor Waalwijk om een voortrekkersrol in transport en logistiek te vervullen, anders dan de verantwoordelijkheid om te zorgen dat ons huidige bedrijfsleven nu en in de toekomst verzekerd is van de mogelijkheid om op een concurrerende wijze over water te vervoeren? Bij de beantwoording van deze vraag dient het college in acht te nemen dat alle plannen die in Brabant liggen, bekeken moeten worden. Ik denk daarbij aan het Wilhelminakanaal, het verbreden van sluizen, de verbreding van de vaarroute, de verbreding van de Zuid-Willemsvaart en de ontwikkeling van Moerdijk. Voor het nemen van een onomkeerbare beslissing, het 'go/no-gomoment', dient er duidelijkheid te komen over de groei van het bedrijfsleven en de keuzes die we daarbij maken over soort en omvang van bedrijfstakken. Dat bedrijven steeds meer productiecapaciteit uit het buitenland halen, moet ook daarbij worden betrokken, evenals het feit dat jongeren steeds vaker kiezen voor technische opleidingen. Laten we proberen om deze jongeren in de toekomst aan een baan te helpen. Er zijn er op dit moment te veel die werkloos zijn. Probeer met de vestiging van bedrijven daarop aansluiting te vinden.

Wij hopen dat de gevolgen van de aanstaande transities voor de gemeente op tijd bekend zijn, zodat wij een zorgvuldige afweging kunnen maken waar het geld aan besteed kan worden en welke verplichtingen wij op ons nemen. Het mag en kan niet zo zijn dat wij straks een mooie insteekhaven hebben, met dermate financiële gevolgen dat wij de noodzakelijke voorzieningen voor onze jeugd en ouderen niet meer kunnen betalen.

De heer **Tiemstra**: U hebt diverse malen gezegd dat vervoer over water goed voor het milieu zou zijn. Kunt u dat uitleggen?

De heer **Van Dinther**: Van allerlei deskundigen, zowel van instanties als personen, hoor je altijd dat vervoer over water veel minder uitstoot van stoffen veroorzaakt, dan vervoer over de weg. Ik heb begrepen dat dit een van de belangrijkste redenen is dat bedrijven aan de slag zijn gegaan met vervoer over water. Ik heb zelf niet de deskundigheid om te zeggen welke stoffen in welke mate worden uitgestoten. De gangbare gedachte in de transport en logistiek is dat vervoer over de weg veel meer luchtvervuiling met zich meebrengt dan vervoer over water.

De heer **Tiemstra**: Als we het hebben over uitstoot van stoffen die we niet willen, denken we aan NO_x-emissie en roetdeeltjes. Dat zijn de voornaamste vervuilers. Vrachtwagenmotoren stoten tegenwoordig echter bijna niets meer uit. Dat is een trend die in de scheepvaart volgens mij nog niet erg is doorgedrongen. Ik stel voor om hier nog eens goed over na te denken, voordat u iets dergelijks poneert, want ik weet niet of het klopt.

De heer **Simon**: Zouden het ministerie, de provincie en de BOM niet nadrukkelijk hun ondersteuning intrekken, als zij net als u vinden dat het een incompleet en onvoldoende onderbouwd voorstel is?

De heer **Van Dinther**: Ik kan mij niet herinneren dat ik heb gezegd dat het een incompleet verhaal is. Ik heb me afgevraagd welke keuzes je moet maken. Wij voelen een grote mate van verantwoordelijkheid voor het zittende bedrijfsleven om over water te kun-

nen vervoeren. Dat is evident. We zullen er ook van harte aan meewerken. Als blijkt dat er nu of in de toekomst meer nodig is dan een aanpassing aan onze huidige binnenhaven om aan de bedrijven te bieden wat we ze eerder in het vooruitzicht hebben gesteld, moet dat er komen. Die verplichting hebben wij. Ik weet niet hoe het ministerie daarop reageert.

De heer **Simon**: Het ministerie heeft er wel een uitspraak over gedaan. Dat staat ook in de stukken. Ik merk dat u heel veel vragen hebt en dat u twijfelt of er voldoende informatie is. Ik kan me dat gevoel voorstellen, maar u had er op zijn minst in de commissie vragen over kunnen stellen. Dat is niet gebeurd, dus zitten we nu allemaal met een aantal vragen.

De heer **Van Dinther**: Ik denk dat de wethouder het beste kan beoordelen of ik deze vragen in andere bewoording al in de commissievergadering en op voorlichtingsavonden heb gesteld. Er zitten volgens mij geen zaken bij die nieuw zijn en als ze nieuw zijn, heb ik ze uit de bijlagen bij dit agendapunt gehaald. Dat is volledig aan de orde in deze vergadering.

De heer **Waarts**: Voorzitter. Voor ons ligt een voorstel van grote betekenis. Het project is van groot economisch belang voor de gemeente Waalwijk. De keuze van aanbesteding, de subsidieverlening en de aanleg van de haven vormen een weerbarstig proces. Laat ik vooropstellen dat de VVD-fractie voorstander van het voorstel is en dat wij de realisatie en het welslagen van het project van harte toejuichen. Het is goed om vast te stellen dat de stuurgroep onder leiding van Midpoint Brabant de aanbesteding heeft voorbereid en het college van goede adviezen heeft voorzien. In het voorstel staat dat Midpoint heeft aangegeven dat de uitvoering van de aanbesteding zal worden overgelaten aan de gemeente Waalwijk. De rol van Midpoint zal zich in het verloop van het traject met name richten op het werven van bijdragen vanuit Europa, het Rijk en de provincie. Dat is een belangrijke taak. Een compliment aan het adres van Midpoint voor zijn inbreng is zeker op zijn plaats.

Dat de verdere rol van opdrachtgever bij de gemeente komt te liggen, roept bij de VVD-fractie vragen op, met name over het verloop en de uitvoering van de werkzaamheden en de evaluatiemomenten. De gemeente Waalwijk is de opdrachtgevende partij. Naar onze mening is ze ook de enige die eindverantwoordelijkheid draagt. In dat kader vragen wij ons af op welke wijze de gemeente Waalwijk vanaf nu de regie heeft over het project. Hoe denkt zij het project te gaan organiseren? Op welk moment wordt het projectmanagement ingericht? Moet je niet eerst projectleiding hebben, voordat je de aanbestedingsopzet kiest? Wie gaat er toezicht houden? Wie is intern verantwoordelijk voor het toezicht? Is de gemeente voldoende toegerust om de begeleiding in eigen huis te houden? Zo niet, welke externe partij gaat dit dan op zich nemen? Wordt samenwerking gezocht met andere toezichthouders, zoals de provincie, Rijkswaterstaat of wellicht de gemeente Tilburg? Kan Rotterdam daarbij worden ingeschakeld? Het zijn allemaal vragen die wellicht later in het proces aan de orde komen, maar ik vraag toch aan de wethouder welke gedachten hij hierover heeft.

U merkt in het voorstel op dat de raad tussentijds door het college op de hoogte wordt gehouden over de diverse fases. Wij vinden dat een goede aanpak. Wij vragen ons wel af door wie het college tussentijds op de hoogte wordt gehouden.

De heer **Den Hollander**: Voorzitter, collegae, college, publiek en andere belangstellenden. Het voelt vanavond voor ons alsof we thuiskomen. Het was een lange, lastige reis, maar de haven is in zicht. We moeten nog door de branding, maar dan zijn we er. Thuis in de veilige containerhaven, klasse V, te Waalwijk. De haven die ons lokale en regionale bedrijfsleven gaat verbinden met de wereld van Duisburg tot Rotterdam en veel verder.

Het is de haven die veel gaat betekenen voor de werkgelegenheid, welvaart en het milieu. Maar: je moet de dag niet prijzen voordat het avond is. Het is niet moeilijk om nog beren op de weg te ontwaren: subsidie, investeringsperikelen, consortiumvorming, financieringsconstructies, juridische valkuilen, projectmanagement, tegenvallers in een scherp financieringstraject en wat al niet meer. Toch zetten we in op een heel innovatieve aanbesteding. Rijkswaterstaat geeft aan dat men ons met raad en daad wil bijstaan. Op de vraag van D66 zegt RWS dat men daarvoor een taskforce wil vormen. Ook zal RWS ons bij andere subsidiegevers, zoals de Europese Unie, aanbevelen. Daarbij wil men de eigen goede reputatie inbrengen en ons adviseren. Wij hopen dat de gemeente deze uitgestoken hand aangrijpt. Gebruik vooral de Haagse deeltjesversneller in dit delicate proces.

We pleiten hier ook voor een goede oplossing voor de jachthaven. Waalwijk Maasstad moet een stek voor de pleziervaart blijven. Denk daarbij aan een optie in de Uiterwaard West van de havenmond. Ik herinner me die optie scherp van een jaar of vier geleden. Een andere mogelijkheid is het Zuiderkanaal, al is die lastiger en duurder. We zijn er echter nog lang niet met een containerterminal buiten de sluis. Hoeveel verder zijn we desondanks dan drie jaar geleden? Toen werden wij door het college in de krant verketterd voor het feit dat wij een terminal buiten de sluis wilden, in plaats van een grotere sluis. Het college heeft inmiddels moed getoond door het verzet te laten varen en in samenwerking met alle partners op deze optie in te steken. Ik complimenteer het college voor zijn voortvarendheid en voor de regionale samenwerking die grote ondersteuning biedt. De reden ervan wordt bewezen door vier letters: DBFM, ontwerp (design), bouw (building), financiering (finance) en onderhoud (maintenance) in één contract. Investeren en onderhoud drukken nu vooral op private schouders, precies zoals wij het altijd hebben gewild. De gemeente had het nooit op eigen kracht geklaard. Voor D66 is terminal 5 buiten de sluis dan ook een droom die mogelijk uitkomt. Een kroonjuweel binnen bereik: laten we het koesteren. Wij dopen de terminal daarom op voorhand 'Maaspoint Brabant'.

De heer **Hooijmaijers**: Voorzitter, collega-raadsleden, college. Voor ons ligt de aanbestedingsopzet voor de haven Waalwijk met daarbij een besluit tot voorbereidingskrediet. De inzet is daarbij een nieuwe haven in Waalwijk en een aanpassing van de huidige sluis. Het vervoer over water neemt toe, schepen worden groter, en de verplaatsing van goederen moet sneller en efficiënter. Het siert het college om zo voortvarend met het project om te gaan. Daarom kan het CDA zich helemaal vinden in het voorstel. Wel vraagt de fractie zich af of de jachthaven meegenomen kan worden in het hele project. Het is toch duidelijk dat de jachthaven met zijn grote aantal plezierjachten ergens een plaats moet krijgen. Om niet te veel tijd te verliezen, wil het CDA de verplaatsing van de jachthaven in het totaalplan meenemen.

Het tijdspad is een punt van zorg. Nu is er belangstelling, nu zijn er kandidaten. Tijd is daarom in dezen heel belangrijk.

De heer **Broeders**: U zegt dat er nu kandidaten zijn. Welke kandidaten bedoelt u?

De heer **Hooijmaijers**: Zo ver zijn we niet. Als ik dat wist, stond ik hier niet. Afgelopen maandag hebben we een informatiemiddag gehad. Daar werd gemeld dat er kandidaten zijn. Ik weet niet welke het zijn, en ik denk ook niet dat ze bekendgemaakt zijn.

De heer **Broeders**: Dan had je dit niet mogen zeggen.

De heer **Hooijmaijers**: Dat zijn uw woorden.

De heer **Simon**: Alleen het woord 'kandidaten' jaagt iedereen al op de kast. We merken het binnenkort wel.

Voorzitter, leden van de raad. Het voorstel 'aanbestedingsopzet project haven Waalwijk' over buitengaatse kade en 8 ha industriegrond roept bij de fractie van de Partij van de Arbeid nog wat vragen op. Is er in het kader van de samenwerking tussen de drie gemeenten gevraagd om financiële ondersteuning voor deze aanbesteding en de ontwikkeling van een buitengaatse haven? Zo nee, waarom niet en bent u van plan hierover met de buurgemeenten Heusden en Loon op Zand het gesprek aan te gaan? Door het plan naar regionaal niveau te tillen, en de financiële ondersteuning vanuit de BOM, de provincie, het Rijk en mogelijk uit Europa te laten verlopen, wordt door alle partijen erkend dat het van regionaal belang is en niet alleen van Waalwijks belang. Dit houdt in dat ook met de buurgemeenten gesproken kan worden over de vraag of zij een financiële bijdrage kunnen leveren.

Aan welke criteria moet het aanbestedingstraject volgens het college voldoen en waarom wordt de raad hierin niet betrokken? In de commissie hadden wij deze vraag al gesteld, maar het antwoord was onbevredigend. In de commissievergadering bleek dat de portefeuillehouder weinig kennis en begrip had van de participatieladder. Dit is neergelegd in een motie die bijna raadsbreed is aanvaard. Het is niet de eerste keer dat met deze portefeuillehouder discussie is ontstaan over inspraak en participatie.

Heeft de portefeuillehouder nog contact gehad met de provincie over de vraag of er een mogelijkheid is om de 8 ha die nodig is voor de ontwikkeling van een buitengaatse haven, te ruilen voor de 8 ha in het haven 8-gebied? Deze vraag hebben wij al eerder gesteld, en we wachten nog steeds op een antwoord hierop. Het standpunt van de provincie is immers dat de eerstvolgende tien jaar geen haven 8 ontwikkeld zou worden.

Een erg belangrijk punt voor de Waalwijkse gemeenschap is de jachthaven. De portefeuillehouder zou met de gebruikers van de jachthaven in gesprek moeten gaan. Kijk naar de best mogelijke oplossing en zoek naar een mogelijkheid om het in het totaalplan op te nemen, zodat iedereen uiteindelijk tevreden naar huis gaat.

Verder vinden wij het een goede stap dat er in de transportsector een aanvulling komt op de lokale positie die de gemeente heeft. De heer Van Dinther noemde de schoenenindustrie. Wat er over veertig jaar gaat gebeuren, weten we niet. De wereld verandert erg snel. Na veertig jaar zal het geld echter afgeschreven zijn.

De heer **Van Dinther**: Ik wil het niet hebben over de vragen die niet in de commissie zijn gesteld en nu wel. Ik wil het hebben over het feit dat wij een pleidooi hebben gehouden voor meer pluriformiteit van het bedrijfsleven. U bent het toch met ons eens dat hoe breder het bedrijfsleven is opgebouwd, hoe minder kwetsbaar je bent in economisch moeilijke tijden?

De heer **Simon**: Wilt u een lang of een kort antwoord? Het antwoord is 'ja'. Je ziet de groei van met name haven 7 waar Xenos, Spar, Mandemakers zitten: het zijn allemaal bedrijven die in potentie gebruik kunnen maken en ook gaan maken van de waterwegen. De havencommissie Rotterdam heeft niet voor niets aangegeven dat ze Waalwijk er erg graag bij wil hebben. Waalwijk kan immers zowel een rol vervullen in vervoer richting het Ruhrgebied en de rest van Europa, als in het regionale vervoer over water richting noord en zuid, zodat ze de congestie op snelwegen helpt verminderen. Wij denken dat waterwegen bij uitstek een oplossing zijn. Daar kan meer op vervoerd worden en een van de mogelijkheden hiervoor is dat wij wel een buitengaatse haven aanleggen. Je ziet dan vanzelf dat het bedrijfsleven zal groeien en dat pluriformiteit ontstaat.

De heer **Van Dinther**: Ik heb een andere opvatting over pluriformiteit dan u. Wij hebben ook een pleidooi gehouden voor vervoer over water. Maar als je eenzijdige opbouw in de

werkgelegenheid hebt, kun je in economisch moeizame situaties heel kwetsbaar worden. Het bewijs hiervoor is in het verleden geleverd en dat zou ons nog een keer kunnen overkomen. Wij pleiten voor voldoende differentiatie omdat dit veiliger is. Daar heb ik u niet over gehoord, ondanks de vele tijd die u aan uw antwoord hebt besteed.

De heer **Simon**: Diversiteit bestaat nu al en wordt door het aanleggen van een buitengaats haven niet verminderd. Ze wordt zelfs versterkt doordat je diversiteit krijgt in de logistiek. We komen niet aan de maakindustrie of dienstverlening en we krimpen het winkelcentrum niet in. Juist dat is al veertig jaar het sterke punt van Waalwijk en dat willen we overeind houden, onder andere met dit middel.

De heer **Broeders**: Voorzitter. Ik zal het kort houden, want de meeste vragen zijn al gesteld. Afgelopen maandag zijn wij door twee medewerkers van Rijkswaterstaat geïnformeerd over de systematiek van aanbesteden. Wij werden dus 'voorgemasseerd'. Ik denk dat alle aanwezigen het met mij eens zijn dat het gaat over een zeer ingewikkelde aanbestedingsprocedure. Over de vraag of we de juiste beslissing gaan nemen in deze financieel moeilijke tijd, durf ik geen oordeel te geven. Wel heeft onze fractie tijdens een commissievergadering aangegeven dat ze vreest dat er in de regio overcapaciteit ontstaat van overslagbedrijven die gebruikmaken van containerterminals. Ik heb in een vorige bijdrage gewezen op het Logistiek Park Moerdijk, dat enorm groot wordt en de haven in Waalwijk misschien overbodig maakt. Maar ik weet het niet, want het is niet onderzocht.

In het preadvies wordt een aantal bedrijven in de logistieke sector genoemd die in onze gemeente gevestigd zijn. Hebben deze bedrijven daadwerkelijk interesse getoond en aangegeven dat zij in de toekomst gebruik gaan maken van de haven? Onze fractie vindt het jammer dat er nooit onderzoek heeft plaatsgevonden naar de werkelijke noodzaak van een uitbreiding van de haven. Dan waren er nu misschien minder risico's bij de aanbesteding en was het traject wat overzichtelijker geweest.

De heer **Van Helden**: Voorzitter, leden van de raad en belangstellenden. Ik kreeg na twee, drie sprekers de indruk dat ik een ander raadsvoorstel had ontvangen dan zij. Er werden allerlei visies gevraagd en gepresenteerd, maar volgens mij hebben we het over een aanbestedingsopzet en niet over de vraag hoe we de haven moeten gaan inrichten. Ik beperk me tot het raadsvoorstel. We hebben het met belangstelling gelezen en met de fractie en steunfractie besproken. In de steunfractie zitten diverse medewerkers die deskundig zijn op dit gebied. In grote lijnen zijn wij het eens met de opzet die wordt gepresenteerd in het voorstel. In de commissievergadering was een aantal sprekers die over de DBFM-methode vertelden, iets wat in onze regio vrij nieuw is. We werden toen een beetje in twijfel gebracht: is het niet heel risicovol? Gelukkig heeft de wethouder hierop gereageerd door twee mensen van Rijkswaterstaat uit te nodigen. Afgelopen maandag zijn we door hen bijgepraat. Zij zijn echt professionals in de DBFM-aanbestedingsopzet. Het was bijzonder interessant. Wij denken nu dat het verantwoord is om deze richting op te gaan. 30 miljoen euro investeren is niet niks, dus dat moet goed gebeuren.

Waalwijk werkt voor deze opzet samen met Midpoint. Midpoint heeft de business case op zijn beurt uitbesteed aan Ecorys te Rotterdam. Wij dachten dat wij zonder meer konden aannemen dat het correct is wat Ecorys schrijft, omdat het een professioneel bureau is. Ik moet eerlijk zeggen dat we daarin teleurgesteld zijn. Op bladzijde 7 van de business case staat een financieel overzicht, waarover we technische vragen hebben gesteld. In het kostenplaatje zit een verschil van 949.000 euro. Wij dachten in eerste instantie dat het een optelfout betrof, maar uit de beantwoording van het ambtelijk apparaat bleek dat het een grotere fout was. Er was uit de kolom de post onvoorziene kosten weggevallen, ter grootte van 949.000 euro. Dat doet pijn. Een fout in een optelling kunnen we allemaal maken, maar als je een post onvoorzien niet opneemt, of laat wegvallen, is dat erg

slordig. Nog erger is het dat dit is opgezet door Ecorys, die er minstens met vier mensen aan gewerkt heeft. Midpoint heeft er denk ik met hetzelfde aantal mensen naar gekeken en binnen de gemeente heeft nog eens zo'n aantal het bestudeerd. Je zit dus met twaalf paar ogen naar de opzet te kijken, en niemand valt het op. Wij zijn een paar boeren uit Sprang en we zien het direct. Sorry, maar daardoor vrees ik voor het verdere traject. We moeten verder en dat willen we ook. Maar dit soort slordigheden moeten eruit. Dat kan zo niet. We kunnen gemakkelijk zeggen dat de wethouder hiervoor verantwoordelijk is, maar dat vind ik niet. De wethouder moet aansturen en is politiek verantwoordelijk, maar hier is een flater geslagen door Ecorys, door Midpoint en door onze eigen ambtenaren. We hebben het aangekaart, evenals een aantal andere technische fouten die wij hebben gevonden. Ik vind dat dit niet kan. Op donderdag 26 september hebben we de antwoorden gekregen op onze vragen, maar men heeft niet de moeite genomen om de raad te informeren of een revisie te geven van de financiële opzet. Ik vind dat die er alsnog moet komen. Ecorys pretendeert op de site dat ze de beste van de wereld zijn. Als je dan zulk werk produceert, moet je een correctie aanbrenge. Ik verwacht binnen een aantal weken een excuus en een uiteenzetting van hoe het werkelijk is, op de cent nauwkeurig.

De fractie van de ChristenUnie zal akkoord gaan met de aanbestedingsopzet, maar ik heb nog een punt waarvoor ik een beroep wil doen op de burgervader. In het havenproject gaan straks heel veel arbeidsuren zitten. Het gaat niet om ingewikkelde dingen, want bijvoorbeeld havenverlichting aanbrenge kunnen heel veel bedrijven, ook plaatselijke ondernemers. Ik zou graag willen dat de burgemeester zich inzet om veel Waalwijkse ondernemers bij het project te betrekken, ongeacht wie de hoofdaannemer wordt. Lokale bedrijven inzetten kan door onderaannemerschap of op andere manieren. Ik denk dat we daar nu al mee moeten starten. Als een partij straks het werk heeft aangenomen, is de markt waarschijnlijk al vergeven en heeft lobbyen voor lokale ondernemers niet veel zin meer. Nu staan we nog aan de vooravond en zou het fijn zijn als de burgemeester regelmatig de vergaderingen bijwoont en met de aannemers overlegt over de mogelijkheden om Waalwijkse ondernemers te betrekken bij de werkzaamheden.

De heer **Van Dinther**: De heer Van Helden noemde zichzelf een simpele Sprangense boer. Ik zou dat nooit durven, want volgens mij is hij een heel ander persoon. Hij noemde Ecorys als een heel goed bureau en hij heeft een foutje ontdekt in de optellingen. Dan heeft hij ongetwijfeld ook gezien dat op pagina 13 van het rapport van Ecorys staat dat er een negatief saldo is van 9,7 miljoen euro. Op pagina 36 staat bovendien dat bepaalde bedrijven in Waalwijk niet bereid zijn om een bijdrage te leveren aan de oplossing omdat ze vinden dat er nu al overcapaciteit is. Ik zou graag van een slimme boer horen hoe hij daarover denkt.

De heer **Van Helden**: U zegt dat er overcapaciteit is en daarmee bedoelt u in de situatie waarin alle geplande havencapaciteit gerealiseerd is.

De heer **Van Dinther**: Op pagina 26 staat van het Ecorys-rapport staat dat er dan een overcapaciteit is.

De heer **Van Helden**: Dat is geen enkel probleem, vind ik. Dat geeft de uitdaging dat de overcapaciteit wordt ingevuld door mensen die het kunnen gebruiken.

De heer **Van Dinther**: Overcapaciteit betekent tegelijkertijd dat je een negatief exploitatiesaldo hebt, en het saldo is al berekend op -9,7 miljoen.

De heer **Van Helden**: Volgens mij gaat dat over het onderhoud.

De heer **Van Dinther**: In de totale ontwikkeling van de haven, onderhoud, exploitatie etc., komt er na een aantal jaren een exploitatietekort van 9,7 miljoen. Dat staat in hetzelfde rapport en het valt mij op dat u daar helemaal aan voorbijgaat. Dat begrijp ik niet. De optelsom is een eenmalige vergissing, terwijl dit een structureel probleem is.

De heer **Van Helden**: Het is heel eenvoudig. Wij hadden het ook gezien en ten aanzien van het onderhoud zijn het structurele kosten. Het zijn echter alleen maar uitdagingen. Zo zien wij dat. Wij denken niet in problemen, maar in oplossingen.

Wethouder **Van Dongen**: Voorzitter. Het is niet de eerste keer dat we over de haven spreken. Dat hebben we in deze vergaderzaal al een aantal keren gedaan. Het zal ook niet de laatste keer zijn. Er komen nog diverse go- or no-gomomenten en het allerlaatste go/no-gomoment zal in de tweede helft van 2014 zijn, als we de kennis en wetenschap hebben van het totale financiële plaatje. Dan kunnen we precies zien wat de risico's zijn, of er nog restrisico's zijn, wat het ons kost en of het ons dat waard is. Die ultieme afweging moet op dat moment gemaakt worden. Het betekent niet dat we tot die tijd maar iets voor de vuist weg doen. We hebben een strategische visie vastgesteld, we hebben de tussenbalans van de strategische visie in de raad besproken, we hebben een ambitiedocument Waalwijk-Noord zien passeren, we hebben de business case havenontwikkeling gehad en in september 2012 hebben we uitgesproken dat Waalwijk voor renovatie van de huidige sluis en de aanleg van een insteekhaven gaat. Dat was de principiële keuze die op dat moment onderbouwd is met onder andere een rapportage van BUK, de economisch expert op dit gebied. Ik weet dat daar een lijst van Waalwijkse bedrijven bij zat die hebben gezegd dat ze steeds meer gebruikmaken van de containers en dat zij de aanleg volledig onderschrijven. Het is op voorhand moeilijk te zeggen of ook toekomstige bedrijven die zich nog niet in Waalwijk hebben gevestigd, gebruik gaan maken van de haven. Wel helpt de aanwezigheid van goede infrastructuur, zowel over de weg als over het water, bedrijven om zich te vestigen in Waalwijk. De afgelopen jaren heeft een aantal logistieke bedrijven zich in Waalwijk gevestigd en iedere keer blijkt dat de goede ligging, aan de A59, de N261 en het water positieve factoren zijn. Dat zal niet minder worden naarmate het transport over water belangrijker wordt.

We hebben het nu over de aanbestedingsopzet. We gaan het ook nog hebben over de uiteindelijke gunning en wellicht bespreken we de plannen ook nog op een tussenmoment als we weten wat de aanbestedingsleidraad die we nu gaan opstellen, oplevert. Dan gaat het met name over de verkoopbaarheid van de 8 ha. In het totale financiële plaatje vertegenwoordigt dat een waarde van ongeveer 10 miljoen euro. Nu gaan we eerst in de markt vragen of partijen belangstelling hebben in de aanleg van een terminal en of zij grond hiervoor willen kopen.

Nut en noodzaakdiscussies kunnen we blijven voeren. We hebben ze hier al meerdere keren gevoerd. We zijn begonnen met de strategische visie. Vervolgens hebben we provincie en Rijk meegekregen in het onderschrijven van het belang van een goede natte infrastructuur. Het Rijk heeft 5 miljoen euro ter beschikking gesteld, wat ook weer een voorwaarde is om Europees aan de bel te kunnen trekken. De provincie heeft gezegd dat ze garant wil staan, als er onverhoopt geen Europese middelen bijkomen. Het Rijk staat erachter, de provincie staat erachter. Er is ook al contact geweest met enkele vertegenwoordigers uit het Europees Parlement. Zij begrijpen heel goed wat Waalwijk wil. Het is een beetje gek dat de gemeente Waalwijk, althans Lokaal Belang, de discussie heropent met de vraag: waar doen we het eigenlijk voor?

Dat wil niet zeggen dat je niet voortdurend moet blijven nadenken of je op de goede weg bent. In de stukken die de afgelopen jaren zijn gepasseerd, hebben we steeds aangegeven dat dit de koers is die wij willen volgen. Ik zie geen enkele reden om het niet te doen omdat het slecht voor Waalwijk zou zijn. Integendeel, het alternatief zou zijn om de situ-

atie te laten zoals ze nu is. Dan kun je nog een paar jaar meedoen en daarna houdt het op. Dan is Waalwijk zijn natte mobiliteit kwijt. Dat is niet goed voor de werkgelegenheid.

De heer **Van Dinther**: Wij zijn in het hele proces meegegaan. Wij hebben tot op heden niet gezegd dat je dit niet moet doen. We komen alleen steeds dichterbij het moment dat je een 'go or no go' moet geven. Als je twijfelachtig in het proces zit, omdat er nog een aantal wezenlijke vragen niet beantwoord zijn, is dit misschien het laatste moment waarop je dat in alle vrijheid kunt zeggen. Ik vind het niet reëel dat men straks nog komt met wezenlijke vragen en problemen. Die had je minstens op dit moment moeten stellen. Wij hebben tot op heden steeds aangegeven dat we aan een aantal zaken twijfelen. Het project in deze omvang betekent een geweldige financiële last voor Waalwijk. Wij willen die last niet van ons afwerpen, want we voelen de verantwoordelijkheid die we voor het bedrijfsleven hebben. Maar je moet de verantwoordelijkheid ook niet groter maken dan noodzakelijk is. De verantwoordelijkheid moet beheersbaar blijven, zeker in een tijd waarin veel financiële consequenties op de gemeente afkomen die ze nog niet kan overzien. We zien nu al dat het een probleem wordt om de meerjarenbegroting sluitend te krijgen, laat staan als de transities gaan doorwerken. Als je een groot project als dit voor de kiezen krijgt en je ziet nu al dat er een fors tekort wordt geraamd, moet je goed nadenken over een oplossing waarmee we alle ruimte bieden aan het huidige bedrijfsleven. Ik vind dat we het bedrijfsleven dat zich nu heeft gevestigd in Waalwijk niets tekort moeten doen. We moeten ervoor zorgen dat deze bedrijven over het water kunnen vervoeren. Maar we moeten goed nadenken of we een grootschalige voorziening moeten maken, terwijl we nog niet weten of daar gebruikers voor zijn. Hou daarbij in de gaten wat er in de omgeving gebeurt. Dat is de positie van LokaalBelang.

Wethouder **Van Dongen**: Natuurlijk heb je altijd het recht om na te denken over majeure ontwikkelingen. In het proces dat we tot op heden hebben doorlopen, hebben we de argumenten meerdere keren afgewogen. De conclusie was altijd unaniem dat dit voor Waalwijk en zijn werkgelegenheidspositie een heel belangrijke stimulans zou zijn. Daarom zijn we met het traject doorgeslagen. We hoeven niet op te houden met nadenken. Het uiteindelijke besluit wordt in de tweede helft van 2014 genomen, die tijd moeten we gebruiken om continu te evalueren of we op de goede weg zijn. Tot op heden hebben we heel wezenlijke stappen gezet in een richting waarvan ik, als wethouder Economische Zaken, denk dat het een goede is.

De grootschaligheid zit hem met name in klasse V. Een klasse IV-sluis zou men wellicht minder grootschalig noemen, maar is financieel duurder dan de klasse V-oplossing waar we nu voor gaan. Het dekkingsoverzicht waarover we het in april met elkaar hebben gehad, is te overzien mits er 10 miljoen euro komt uit de verkoop. Om die reden hebben we een extra go/no-gomoment in februari. De eerste uitvraag gaat nu plaatsvinden. Wij willen in februari al zo veel mogelijk zekerheid over de uitgeefbaarheid van de gronden. Als blijkt dat er in de markt totaal geen belangstelling is voor de 8 ha, houdt het op. Dan moeten we concluderen dat de markt het op dit moment niet wil. Dan zouden we moeten nadenken over de terugvaloptie. Juist om dit soort financiële risico's beheersbaar te houden, kiezen we voor een zorgvuldig traject dat nu start met een voorbereiding van een aanbestedingsleidraad en waar een aantal consortia van partijen zich kunnen uitspreken over de financiële aantrekkelijkheid van het project.

Enkelen hebben gesproken over vermeende overcapaciteit. Ook dat zal de markt bepalen. Als er overcapaciteit dreigt in het traject Rotterdam-Duisburg kan dat betekenen dat het bedrijfsleven niet geïnteresseerd is in vestiging in Waalwijk. Het kan ook zijn dat Waalwijk dermate gunstig gelegen is dat men op andere locaties problemen krijgt. Maar ook hier geldt dat de markt het dicteert.

De heer **Simon**: Ik hoor de wethouder steeds zeggen dat de markt bepaalt. Dat vind ik een tricky onderbouwing. Door de economische crisis zal de markt huiverig zijn om te investeren. Als de crisis over twee jaar voorbij is, staat iedereen weer te springen om wat te doen. Het gaat om een termijn die langer duurt dan de weekmarkt van Waalwijk. Ik begrijp dat de markt veel invloed heeft op de ontwikkelingen, maar uiteindelijk moet de gemeente zelf de politieke stap zetten. Het enige wat we uit de markt halen, zijn signalen.

Wethouder **Van Dongen**: En geld. En dat is precies wat nu voorligt. Het is niet de bedoeling dat de gemeente zelf een containerterminal neerzet. Dat betekent dat er een marktpartij gevonden moet worden die het project wil oppakken.

De heer **Simon**: Dat zei ik niet. Ik vind het alleen tricky dat u nu zegt dat de markt bepaalt. Als over een jaar of over twee jaar de economie booming is, bepaalt de markt óók dat het gebeurt. Je ziet op dit moment dat de markt wel wil, maar niet kan.

Wethouder **Van Dongen**: Maar de markt moet investeren in het project. Aan de ene kant is dat een baggeraar die een haven moet aanleggen, en aan de andere kant een exploitant van de terminal. Die moeten er vertrouwen in hebben. Als dat niet zo is, kan de gemeente niet zelf voor containerboer gaan spelen.

Enkelen hebben gesproken over de 8 ha. Ik denk dat het niet helemaal goed begrepen wordt. De 8 ha is op zich geen probleem, die levert de gemeente aan. Binnen de regio en de provincie wordt nog overlegd over de vraag hoe die 8 ha zich verhoudt tot de 27 ha die de gemeente tot 2020 mag uitgeven. Als de 8 ha is uitgegeven voor de realisatie van de haven, blijft er nog 19 ha uitgeefbare grond over. De gemeente is dus eerder door de grond heen en moet op dat moment opnieuw met de regio gaan praten over de vraag of ze extra grond mag uitgeven.

De heer **Simon**: U zegt zelf dat het te maken heeft met de uitruil, omdat de provincie een plafond heeft gelegd op de totale onttrekking van industrieterreinen in Brabant. De provincie heeft echter ook duidelijk uitgesproken dat haven 8 de komende tien jaar niet wordt ontwikkeld. Kan de gemeente nu niet met de provincie onderhandelen zodat de grond die bij haven 8 hoort, niet wordt ontwikkeld, en in plaats daarvan 8 ha ontwikkeld mag worden ten behoeve van de insteekhaven?

Wethouder **Van Dongen**: Dat is ook de inzet. We hebben een strategische reserve van 125 ha, die na 2020 uitgegeven kan worden. We willen 8 ha van die 125 ha nu uitgeven. Hierdoor neemt de kortetermijngifte iets toe en de langetermijngifte neemt met hetzelfde aantal hectaren af. Zo zal het wel lopen.

De jachthaven is ook een punt van aandacht. De CDA-fractie vraagt of we dit kunnen meenemen in de aanbesteding. We kunnen bij het opstellen van de aanbestedingsleidraad, die leidt tot een evaluatiemoment in januari of februari, aangeven dat de jachthaven mogelijk aan het project wordt toegevoegd. Dan is het meteen duidelijk dat de kans er is dat dit gaat gebeuren. We kunnen in de vervolgfase de verplaatsing van de jachthaven verder bespreken. Wel is de vraag welke randvoorwaarden we formuleren ten aanzien van de locatie en middelen voor een jachthaven. We kunnen de markt laten kijken hoe zij de verplaatsing van de jachthaven beprijzen, maar uiteindelijk komt de vraag terug bij de gemeente: wat is het de gemeente waard? Ik heb in een presentatie voor de raad gezegd dat wij een groslijst hebben met elf mogelijkheden. Die beoordelen wij op diverse factoren, zoals planologische kwaliteiten, de mening van de provincie en de kosten. Ook de vragen of er werk met werk gemaakt kan worden, en hoe het zich verhoudt tot een eventuele uitbreiding van de Waspikse haven, spelen mee. Daarbij is het kostenplaatje belangrijk. De kosten variëren van 0,5 miljoen tot 6 miljoen. Als de heer Van Din-

ther zegt dat hij graag een alternatief voor de haven ziet in Waalwijk, vraag ik hem wat het mag kosten. Berekeningen van de jachthaven zelf komen uit op 4 tot 6 miljoen euro. Als hij zegt dat we dit gaan doen, is dat prima. Maar hoe verhoudt zich dat tot de financiële situatie waarmee Waalwijk te kampen heeft? Het kost veel geld.

De heer **Van Dinther**: Ik vind het buitengewoon onsportief dat u deze vertaling maakt. Toen wij aandrongen op slagvaardigheid met betrekking tot het zoeken naar een oplossing voor de jachthaven, hebben wij geen bedragen en geen plafond genoemd. Wij hebben alleen gezegd dat er een einde moet komen aan de spiraal van blijven praten met elkaar. Als je elf oplossingen hebt, zouden er in het afgelopen halfjaar al vijf of zes afgevallen moeten zijn. Als u een aantal uitgangspunten hebt, kunt u ons informeren over de mogelijkheden die er volgens de gemeente zijn en welke prijskaartjes eraan hangen. Daar is de raad niet over geïnformeerd. Als wij pleiten voor een oplossing, zeggen wij niet dat we met elke oplossing akkoord gaan. Ik heb zojuist in mijn betoog aangegeven dat het ons zeer de moeite waard lijkt om het in de aanbesteding mee te nemen. Dat geeft overigens ook aan dat wij niet de opstelling hebben die u zojuist suggereerde, namelijk dat wij op het laatste moment ineens tegen het voorstel zijn. Wij zijn alleen kritisch over de vraag hoe we dit proces moeten ingaan.

Wethouder **Van Dongen**: Ik bekijk de mogelijkheden om de verplaatsing mee te nemen in het aanbestedingstraject positief. Ik vind het wat merkwaardig dat de heer Van Dinther zegt dat er met veel slagvaardigheid gekeken moet worden naar de jachthaven, maar dat hij tegelijkertijd een hele discussie over nut en noodzaak van de insteekhaven opnieuw wil voeren.

De heer **Den Hollander**: Dat laat ik maar even tussen de wethouder en de heer Van Dinther. Ik wil wel twee dingen opmerken naar aanleiding van het betoog. Ik vind het jammer dat ik de wethouder nog nooit heb horen zeggen dat het voor Waalwijk goed is dat we een jachthaven hebben. Dat zou het uitgangspunt kunnen zijn. Hoe en waar je dat vervolgens doet, zijn uitvoeringsvragen die hiermee samenhangen. Het tweede punt is het volgende. De VVD-fractie vroeg tijdens de bijeenkomst met Rijkswaterstaat of je voordeel zou kunnen behalen als je de jachthaven direct zou meenemen in de aanbesteding. Deze vraag werd met een volmondig 'ja' beantwoord. Toch hebben we er nog niets van gezien. Ik denk dat dit het punt van de heer Van Dinther is. Terwijl wij te horen krijgen dat we het niet meer moeten hebben over andere opties, wordt deze optie niet behandeld. Ik zou willen benadrukken dat de wethouder hier snel op moet terugkomen. Ik zou ook graag willen dat hij niet alleen elke keer zegt dat het zoveel geld kost, maar ook eens dat het goed voor Waalwijk zou zijn. Die afweging moet je namelijk steeds maken.

Wethouder **Van Dongen**: Een insteekhaven is zeker goed voor Waalwijk. Het is ook mooi dat er meerdere jachthavens liggen, als we Waspik en Sprang-Capelle ook tot Waalwijk rekenen. Het is natuurlijk niet voor niets dat we al bijna een jaar in goed gesprek zijn over een aantal scenario's. Er is ook gezegd dat er een kostenplaatje bij hoort. Die discussie wil ik graag met de raad voeren. Het resultaat kunnen we vervolgens meenemen in de aanbestedingsopzet. Ik meen dat ik tegen de heer Hooijmaijers al heb gezegd dat ik de mogelijkheden om de jachthaven mee te nemen in het aanbestedingsverhaal positief bekijk.

De heer **Den Hollander**: Dat zou een vooruitgang zijn, dus daar houden we u graag aan. U merkt op dat er meerdere jachthavens zijn in Waalwijk. Dat weet ik, want de gemeente is groter dan de stad. Ik bedoelde echter dat het goed zou zijn dat we in Waalwijk als centrum aan de Maas de jachthaven zouden handhaven. Dat had ik de wethouder graag horen zeggen.

Wethouder **Van Dongen**: Dat is natuurlijk de eerste oplossing waarnaar je kijkt. Niet voor niets zijn er voor Waalwijk zelf al drie of vier scenario's. Als je vermoedt dat dit een belangrijke investering met zich meebrengt, kijk je ook verder dan de grenzen van Waalwijk. Dan kijk je ook naar Waspik en Sprang-Capelle. Misschien moet je nog verder kijken.

De heer **Hooijmaijers**: Allereerst wil ik LokaalBelang feliciteren met het feit dat ze de jachthaven eerder te berde bracht dan het CDA. Dat ligt ook aan de volgorde waarin we achter het spreekgestoelte staan. Het gaat ons niet alleen over de jachthaven, maar vooral over de kwestie van tijd. Daar willen we op inspelen. Als het in één geheel project kan worden meegenomen, zou dat ons veel waard zijn. Als alles klaar is, en er is een 'go'-moment en we moeten dan nog verzinnen wat we met plezierjacht gaan doen, zijn we het heel snel eens. De Uiterwaarden en het Zuiderkanaal vallen dan af, want een jachthaven op die locatie heeft zeer grote gevolgen, zowel qua tijd als financieel. Dat was onze motivatie om het als een geheel te zien.

Wethouder **Van Dongen**: Dat begrijp ik. Het zal aanbestedingstechnisch voordelen kunnen hebben om het werk groter te maken. Vorige week werd al aangegeven dat het dan prijstechnisch aantrekkelijker wordt. Wij bekijken serieus deze mogelijkheid.

De VVD-fractie noemt het grote economisch belang. Ik ben het daarmee eens. De rol van Midpoint is belangrijk, zeker tot nu toe in het kader van het DBFM-voorbereiding. Het accent zal nu vooral gaan liggen op het lobbyen richting de provincie en Europa. De projectorganisatie en het projectmanagement bereiden we op dit moment voor. Er wordt nagedacht over de vraag hoe we een aantal afdelingsstructuren kunnen opzetten om het project goed te begeleiden. Er zullen ook externe experts meekijken en meedoen. Vorige week werd door PPS-support vanuit het ministerie aangegeven dat ze ook best hulp wil bieden. Van dat aanbod zullen we zeker gebruikmaken.

D66 verwoordt het prima. Het is goed dat we nu zo ver zijn met de voorbereiding. Tegelijkertijd zijn er nog veel beren op de weg. Er zijn onzekerheden, maar die maken we steeds kleiner door gefaseerd te werken totdat de nieuwe raad uiteindelijk in de tweede helft van het volgend jaar het ultieme besluit neemt. De naamgeving zal dan ongetwijfeld ook aan de orde komen.

De heer **Waarts**: Onze vraag ging over het samenstellen van het projectmanagement. Is die organisatie bekend voordat de aanbesteding plaatsvindt? Anders spannen we het paard achter de wagen.

Wethouder **Van Dongen**: We hebben de opdracht intern uitgezet en er liggen al modellen hoe we het gaan doen. Als de raad vanavond besluit om de opzet te volgen, kunnen we volgende week aangeven hoe de structuur eruit gaat zien.

De heer **Waarts**: Ik neem aan dat u al een aantal partijen op het oog heeft om dit te gaan organiseren?

Wethouder **Van Dongen**: Zeker.

De heer **Den Hollander**: Ik miste het allerlaatste zinnetje van de wethouder. Wellicht maakt dat mijn vraag overbodig. Rijkswaterstaat bood vorige week aan de gemeente aan om vanuit hun deskundigheid een taskforce te formeren die in Brussel gaat lobbyen.

Wethouder **Van Dongen**: Daar ging mijn laatste zin over. We zullen van dat aanbod gebruikmaken.

De vragen van het CDA heb ik al beantwoord. De PvdA-fractie heeft een aantal vragen gesteld, onder andere over financiële ondersteuning door de regio. Regio Midpoint heeft uitdrukkelijk bijgedragen op financieel gebied, maar ook door lobbyen. Wij hebben aan de gemeente Loon op Zand en Leusden niet om een financiële bijdrage gevraagd. Zij hebben er mogelijk financieel belang bij, maar dat geldt wellicht voor een groter gebied. Juist vanwege het bovenlokale belang zijn de provincie, Midpoint en het Rijk geïnteresseerd. Ik wil best nog eens vragen of zij ervoor voelen om financieel te participeren, maar ik denk dat ik het antwoord al weet. Andere gemeenten hebben hun eigen projecten die ook van belang zijn voor de regio. Je zou kunnen vragen waarom wij daar niet aan meebetaald hebben.

De heer **Simon**: Ik vraag het met name vanuit de opbloeiende samenwerkingsgedachte. Ik heb niet gezegd dat ze móeten betalen, maar je zou het kunnen vragen. Het kan betekenen dat buurgemeenten op een gegeven moment bij Waalwijk komen met een soortgelijke vraag. Ik ken een gemeente die eerder met zo'n vraag is gekomen, dat heeft ons geld gekost omdat ze zich uiteindelijk zelf terugtrokken. Je kunt het altijd vragen, want uiteindelijk staan we met elkaar sterker dan alleen. Vanuit Midpoint verstevigt de band, in ieder geval op financieel gebied.

Wethouder **Van Dongen**: Wij hebben binnenkort bestuurlijk overleg met de drie gemeenten. Ik zal de suggestie inbrengen.

Criteria voor de aanbestedingsopzet hebben we nog niet. Na vandaag gaan we werken aan de aanbestedingsleidraad. Daarin komt zo nauwkeurig mogelijk wat we verwachten van de inschrijvers. Met name de outputspecificaties komen hierin aan de orde: wat zijn de eisen waaraan de aanbieder moet voldoen? Wat willen wij in Waalwijk? Hoe groot wordt de haven en wanneer moet hij klaar zijn? Wanneer wordt hij aangelegd? Welke technische eisen stellen we? Deze criteria worden nu opgesteld en ze maken deel uit van de leidraad. Als de raad wil weten hoe deze leidraad eruitziet, wil het college de raad hier graag over informeren.

De **voorzitter**: Het debat duurt lang en wordt steeds gedetailleerder. Ik verzoek u om de grote lijn in de gaten te houden.

De heer **Simon**: De kern van mijn vraag was of de raad en de commissie bij het proces betrokken worden. De raad heeft immers een kaderstellende rol. Raad en portefeuillehouder moeten samen optrekken totdat je op het niveau van professionele kennis komt.

Wethouder **Van Dongen**: Ik heb er geen moeite mee om de conceptleidraad in de commissie te bespreken. Dat zal wellicht vertrouwelijk moeten gebeuren.

Werknemersbelang noemt de ingewikkelde aanbesteding. Dat klopt, maar een UAV-aanbesteding is ook complex. Je moet in zo'n geval een flink bestek maken, terwijl Rijkswaterstaat aangeeft dat men het woord 'bestek' eigenlijk niet meer gebruikt. Men heeft het alleen nog over het resultaat. Hoe dat bereikt wordt, moet de opdrachtnemer zelf bepalen. Het is vooral ingewikkeld omdat wij nog niet zo veel ervaring hebben met dit soort aanbestedingen. Als dit de moderne manier wordt, is het denk ik goed om nu al te leren en te ervaren hoe het werkt.

Ik denk dat de heer Van Helden van de Christenunie gelijk heeft. In de bijlage van Ecorys stond een verkeerde optelling. Met de toelichting erbij is het wel weer duidelijk, maar ik ben het met hem eens dat dit soort hoogwaardige bureaus niet dit soort slordige fouten in hun stukken maken. Als hij een correctie wenst, zullen wij daarnaar vragen.

De heer **Tiemstra**: De vraag is gesteld of er aandacht gegeven kan worden aan Waalwijkse ondernemers als het werk wordt uitbesteed. Welke ruimte en welke mogelijkheden heeft het college om te bevorderen dat lokale bedrijven worden ingezet?

Wethouder **Van Dongen**: Principieel zou ik het heel goed vinden dat lokale en regionale bedrijven participeren. We zetten het project in de markt weg. Het vooraf stellen van eisen gaat wat ver, want dan krijg je direct terug dat men geen geschikte mensen kan vinden. Er wordt veel met onderaannemers gewerkt in dit soort projecten. Als u het goed vindt, neem ik deze belangrijke vraag mee om te kijken in welke mate we de lokale werkgelegenheid tegemoet kunnen komen.

De heer **Tiemstra**: Dank u. Ik neem aan dat de raad hier later verder over geïnformeerd wordt. Door een aantal fracties is gesproken over de jachthaven. Er zijn veel woorden gewisseld, maar het is mij niet helemaal duidelijk of de jachthaven nu wordt meegenomen in de aanbesteding en wanneer wij iets horen over een definitieve oplossing.

De **voorzitter**: Dit lijkt me niet helemaal de bedoeling. Er is al veel aandacht geweest voor dit punt en in diverse bewoording heeft de wethouder aangegeven dat ...

De heer **Tiemstra**: Het gaat mij juist om de diverse bewoordingen.

De **voorzitter**: Dan hadden de sprekers op dat moment moeten zeggen dat ze geen genoeg namen met het antwoord. Het gaat met te ver om het debat nog een keer over te doen.

De heer **Tiemstra**: Dan zou ik graag willen schorsen.

De **voorzitter**: De heer Tiemstra vraagt een schorsing aan. Ik stel voor om vijf minuten te schorsen.

De vergadering wordt vijf minuten geschorst.

De **voorzitter**: Ik heropen de vergadering. Het woord is aan de heer Tiemstra.

De heer **Tiemstra**: Wij hebben even kort ruggenspraak gehad met de raadscollega's. Wat is er gezegd en wat niet? En ook belangrijk: wat werd er bedoeld? Op dit moment lijkt het iets te ver te gaan om een raadsuitspraak te vragen. Dat laten we daarom achterwege. Wel zullen wij de wethouder kritisch volgen in de wijze waarop hij omgaat met de jachthaven en alles wat daarmee samenhangt.

De **voorzitter**: Daarmee is de eerste termijn afgerond.

Tweede termijn

De heer **Den Hollander**: Ik heb een korte vraag aan de heer Tiemstra ter opheldering. De klasse V-schepen die als containerliners Waalwijk kunnen gaan aandoen, hebben maximaal tweehonderd containers aan boord. De heer Tiemstra leek te twijfelen aan de vraag of het met de huidige stand der techniek van vrachtwagenmotoren wel een groot verschil zou maken. Meende hij dit werkelijk of is hij met ons van mening dat het voor het milieu een goede zaak is om het vervoer over water te stimuleren? Een schip met tweehonderd containers stoot immers minder uit dan tweehonderd vrachtwagens op de weg.

De heer **Tiemstra**: Dat is een leuke vraag. Ik stelde hem in eerste instantie aan de heer Van Dinther die de stelling poneerde dat een haven beter is voor het milieu. Er kwam geen ander antwoord op dan dat experts zeggen dat het zo is. Ik zou zoiets zelf eerst

onderzoeken, voordat ik er iets over zou zeggen. Het enige dat ik erover kan zeggen is dat de uitstoot van vrachtwagens tegenwoordig nihil is. Als je het sommetje maakt van een scheepsmotor die volgens mij nog in Euroklasse 0 of lager zit en je deelt dat door tweehonderd, krijg je best een interessante uitkomst. Die sommen wil ik wel met de heer Den Hollander maken, maar dat huiswerk heb ik hier niet voorhanden.

De heer **Den Hollander**: Ik daag u inderdaad uit om het eens te berekenen. Ik ben er bijna zeker van dat u zich vergist. Een schip is volgens mij beter voor het milieu dan tweehonderd vrachtwagens.

De heer **Tiemstra**: Ik kom erop terug. Ik zal het berekenen en het antwoord delen met de raadsleden.

De heer **Van Dinther**: Ik dank de wethouder voor zijn uitvoerige beantwoording. Ik vind het jammer dat er in eerste instantie enig misverstand was over de bedoeling van onze kritische houding. Wij staan kritisch tegenover het project, maar tot op heden hebben wij het altijd met een positief eindoordeel kunnen afsluiten. Het is goed om met zulke belangrijke projecten, waarmee zo veel geld gemoeid is, heel kritisch te zijn. Dat geldt zeker in deze economisch moeilijke tijd. Dat gedrag hebben wij vertoond en tonen wij vandaag weer. We zullen tot op heden het project blijven steunen. Alleen geeft de kwetsbaarheid aan dat wij uiteindelijk niet weten of we tot een definitief 'ja' kunnen komen. Van die onzekerheid wilde ik u deelgenoot maken.

De **voorzitter**: Hiermee sluiten we het onderwerp af.

1.2 (CR3) Beschikbaar stellen budget voor het opstellen van een Mobiliteitsplan (GVVP)

Mevrouw **Odabasi**: Geachte voorzitter, leden van het college en raad, belangstellenden op de publieke tribune. Over dit raadsvoorstel willen wij duidelijk zijn. De fractie van GroenLinksaf is op dit moment tegen het voorstel. Er zijn nog te veel onduidelijkheden in de regio die invloed zullen hebben op het mobiliteitsplan dat ontwikkeld moet worden. Wij hebben het niet over kleine aanpassingen in een wijk of een straat, maar over plannen zoals het GOL waarin de A59 en de N261 en de aansluiting erop, aangepast worden. Het zijn plannen die door het uitblijven van de bijdrage van 18,2 miljoen van de rijksoverheid weer iets onzekerder geworden zijn. De invloed van deze aanpassingen en de fasering ervan op de verkeersafwikkeling van Waalwijk zal groot zijn. Zekerheid is daarom een noodzaak.

Het huidige GVVP is opgesteld in 1998. In 2006 heeft een evaluatie en actualisatie plaatsgevonden van het plan waarmee tot nu toe is gewerkt. Het GVVP dient als verlengstuk van de structuurvisie en dient aan te sluiten bij de aangehaalde regionale plannen. De structuurvisie wordt pas in 2014 vastgesteld. Waarom wordt de huidige werkwijze van kleine aanpassingen niet voortgezet totdat er meer duidelijkheid is over de uitwerking van de grote plannen in de regio? Wat is de meerwaarde van het ontwikkelen van een plan bij zo veel onzekerheden? De fractie van GroenLinksaf vraagt zich af waarom het plan juist op dit moment ter tafel komt. Wat GroenLinksaf betreft kan het plan ook een van de startopdrachten zijn voor de nieuwe raad en het nieuwe college. Wat zijn de argumenten om de uitvoering niet over te laten aan de nieuwe raad?

De fractie van GroenLinksaf heeft er ook moeite mee om een bedrag van 100.000 euro in een tijd van bezuinigingen uit te geven aan een plan waarvan het nut en de noodzaak niet helemaal helder zijn. Als er nu geïnvesteerd gaat worden in het plan, is de kans groot dat binnen enkele jaren opnieuw aanpassingen moeten worden doorgevoerd. Ook verbaast het ons dat de kosten van het plan, waarvan het college wist dat het in 2014 herzien zou moeten worden, niet zijn opgenomen in de programmabegroting. De reden is ons niet duidelijk.

Wij onderschrijven het belang van een visie op de verkeerssituatie in Waalwijk. Uiteraard delen wij ook de mening dat we er alles aan moeten doen om het aantal verkeersslachtoffers naar het minimum te brengen. De vraag is echter of daarvoor op dit moment een grootschalig onderzoek noodzakelijk is. De fractie van GroenLinksaf is van mening dat de gemeente geen geld moet uitgeven aan zaken die op dit moment niet noodzakelijk zijn. Wij zijn niet overtuigd van het nut en de noodzaak om het plan nu uit te voeren en daarom dienen wij het volgende amendement in.

AMENDEMENT 1

Onderwerp: beschikbaar stellen budget voor het opstellen van een Mobiliteitsplan (GVVP)

De raad van de gemeente Waalwijk in vergadering bijeen d.d. 10 oktober 2013

Ondergetekende(n) stelt/stellen het volgende amendement voor:

Overwegende, dat:

- er nog te veel onduidelijkheden zijn met betrekking tot de ontwikkelingen op verkeersgebied in de regio, zoals de GOL, A59 en N261 en dat de effecten van deze ontwikkelingen van groot belang zijn voor het vaststellen van een mobiliteitsplan;
- het huidige GVVP nog doorloopt tot 2014;
- het nieuwe mobiliteitsplan moet aansluiten op de structuurvisie, dat in de loop van 2014 vastgesteld gaat worden;
- gezien het bovenstaande het geen bezwaar is om de doorlooptijd van het GVVP met 1 jaar te verlengen;

Besluit:

1. het ontwikkelen van een mobiliteitsplan uit te stellen, zo mogelijk tot 2015 en de met deze ontwikkeling gepaard gaande kosten op te nemen in de begroting 2014.
2. de doorlooptijd van het GVVP te verlengen tot eind 2015.

De **voorzitter**: Het amendement is ondertekend door de fracties van GroenLinksaf en Partij van de Arbeid.

De heer **Simon**: De fractie van de Partij van de Arbeid vindt het geen goede gedachte om op dit moment met een nieuw mobiliteitsplan te beginnen, vlak voor de gemeenteraadsverkiezingen en voor het ter kennisgeving aanbieden van een nieuwe structuurvisie. Ook het inhuren van externen vinden wij geen goede gedachte. Financieel gezien is het ook niet nodig. In de commissie gaf de portefeuillehouder aan dat de gemeente de benodigde kennis niet in huis heeft. Daarom wordt externe deskundigheid ingehuurd. De PvdA-fractie denkt juist dat vanuit een goed proces in samenspraak met alle betrokkenen, genoemd in het voorliggende stuk, en met behulp van de kennis die aanwezig is in de gemeente een solide mobiliteitsplan tot stand kan komen. Neem het oude GVVP als uitgangspunt, kijk naar de ontwikkelingen bij de N261 en de A59 en neem de consequenties van deze ontwikkelingen mee in de discussie met alle betrokken partijen. Dan ben je al een heel eind. Zo niet, laat het dan aan de nieuwe raad over om binnen een bepaalde tijd met een mobiliteitsplan te komen. Voor 2014 kan het onderwerp worden opgenomen in de begroting.

De heer **Den Hollander**: Het is een afweging. Wij kunnen ons voorstellen dat men vraagtekens zet bij de noodzaak van een nieuw mobiliteitsplan. Er is immers al het nodige. Anderzijds hebben we kort geleden in de werkgroep Ruimte vastgesteld dat wij dit onderwerp graag met de samenleving wilden bespreken. Voor ons is het op dit moment belangrijker om dit proces van interactief contact met de samenleving ongestoord zijn gang te laten gaan. Of dat in deze of in de volgende raad wordt afgerond, merken we vanzelf. Mijn verzoek aan de por-

tefeuillehouder is om deze toezegging te herhalen. Dat zou voor D66 vooralsnog voldoende zijn.

De heer **Simon**: Als het plan in samenspraak met de bevolking tot stand moet komen, is er een pleinbijeenkomst of iets dergelijks nodig. Dat betekent veel organisatie. Bovendien zal het niet lukken om zo'n bijeenkomst in december te houden, want dan is iedereen met andere dingen bezig. Dan kom je heel dicht bij de periode februari/maart, en dan staan de verkiezingen voor de deur. Dan komt er helemaal niets meer van. Het betekent dat u eigenlijk argumenteert dat u het proces van volledige deelname van de bevolking over die grens wilt heen tillen. Anders komt u tijd te kort.

De heer **Den Hollander**: Nu probeert u mij iets in de mond te leggen wat ik niet heb gezegd. Sterker nog: ik zei net dat we wel zullen zien waar we komen. Wij willen nu geen blokkades neerleggen. Het belangrijkste vinden wij het om de interactiviteit goed vorm te geven. Dat willen we graag met en namens de raad gestalte geven.

Wethouder **Van Groos**: Voor een groot deel is het een herhaling van zetten. In de commissie is dit allemaal al besproken. Ook toen stelden diverse fracties vragen over het nut en de noodzaak van een nieuw mobiliteitsplan op dit moment. Ik heb daar toen antwoord op gegeven. Ik kan verwijzen naar punt 2 van het raadsvoorstel. Ik zou ook nog een andere insteek kunnen nemen. Het verouderde, maar nog geldende, GVVP gaat heel sterk uit van de centrumring, de stadsring. Het gaat uit van verkeer en de categorisering van wegen, zoals een gebiedsontsluitingsweg of een erftoegangsweg. Er is echter onvoldoende nagedacht over het feit dat het verkeer een middel is voor het bereiken van bepaalde doelen. Waar zitten de vervoersbewegingen? Wat denken wij van het woon-werkverkeer in de kern Waalwijk van het bedrijventerrein ten noorden van de A59, terwijl de bewoners aan de zuidkant wonen? Deze tendens zie je landelijk in allerlei plannen terug.

Ik zou een ander element willen noemen om nieuwe informatie aan de discussie toe te voegen, al overtuig ik u er wellicht niet mee. In het verleden hebben we heel sterk ingestoken op fysieke maatregelen om de verkeersveiligheid te verbeteren. Nu zie je echter steeds sterker dat we aandacht geven aan gedragsbeïnvloeding. Hoe stimuleer je mensen om de beste en schoonste vervoerswijze te gebruiken en zich ook nog eens op de veiligste manier te verplaatsen? Zo zijn er naar mijn idee heel wat argumenten om te werken aan een nieuw mobiliteitsplan. Het kan echt niet meer met het huidige GVVP. Dat blijkt uit de discussies die we in de raad en de commissie hebben over allerlei verkeerszaken. Omdat wij het GVVP als kader hanteerden, moesten we de plannen een aantal keren herzien van de raad. Het GVVP wordt op zo'n moment aan de kant geschoven en we moeten volgens de nieuwe inzichten werken. We kunnen nu zeggen dat we in gesprek treden met belanghebbenden omdat zij ideeën hebben over een aantal zaken, maar dan praat ik liever vanuit een visie en een totaalbeeld waaruit duidelijk wordt wat je met mobiliteit wilt bereiken. Dat is beter dan dat je het hebt over een enkele kruising of hindernis.

De heer **Simon**: De kern van het GVVP was het autoverkeer vanuit de plaats. Interne bewegingen moeten zo veel mogelijk worden tegengehouden en verkeer van buiten de stad richting het centrum zou niet bevorderd moeten worden. Dat was de visie. Nu komen veel zaken op ons af. U haalt een aantal nieuwe argumenten erbij die in de commissie niet aan de orde zijn geweest. Alleen overtuigen uw oude argumenten ons nog steeds niet, want het komt ineens onverwachts en – mevrouw Odabasi heeft het al aangegeven – het is niet in de begroting opgenomen. Dat zijn we van de portefeuillehouder Financiën niet gewend, want u bent altijd goed voorbereid. U zegt dat u de kennis niet in huis heeft, maar binnen de gemeente is deze kennis hoogstwaarschijnlijk wel aanwezig. In overleg met ambtenaren en met de bevolking komt u een heel eind. Het blijkt elke keer weer dat de bevolking van inzicht verandert. De weg om de noord is daar een voorbeeld van. Dat betekent dat ieder plan aan ontwikkeling onderhevig is. Maar het voorstel om in één keer 100.000 euro te besteden aan een nieuw

plan, komt zo maar uit de lucht vallen en daar zeg ik nee tegen. Ik hoor onvoldoende argumenten om ons te overtuigen.

Wethouder Van Groos: De heer Simon heeft een punt, maar ook weer niet. Hij heeft het over iets wat uit de lucht komt vallen. Het komt niet uit de lucht vallen en in de begroting heeft ook gestaan dat er wordt gewerkt om te komen tot een nieuwe GVVP. Hij heeft wel gelijk in een ander punt en dat is dat de middelen om tot een nieuw GVVP te komen, niet in de begroting zijn opgenomen. Ik baal daar zelf enorm van. Omdat dit niet het geval was, komen we nu via de koninklijke weg aan de raad vragen om het krediet beschikbaar te stellen. Het is nu aan de raad om er 'ja' of 'nee' tegen te zeggen. Meer kan ik er niet van maken. De heer Simon zegt dat er nog zo veel onzekerheden zijn over de A59 en de N261. Die onzekerheden waren in 2006 toen de raad het GVVP vaststelde, nog vele malen groter. Nu wordt de N261 immers omgebouwd en we weten wat er gaat gebeuren. We zijn nog nooit zo ver geweest met de A59 als op dit moment. Als de raden en de staten 'ja' zeggen, wordt een aantal plannen gewoon uitgevoerd. Dit is dus hét moment om op basis van die zaken te komen tot een nieuw verkeers- en vervoersplan.

Mevrouw Odabasi: Op welke termijn verwacht u meer duidelijkheid over het GOL, de A59 en de N261?

Wethouder Van Groos: Ik heb vorige week in deze zaal uitgelegd dat op 31 oktober de bestuursovereenkomst GOL in de commissie zal voorliggen, waarbij aan u wordt gevraagd om een voorbereidingskrediet beschikbaar te stellen en in te stemmen met een globale raming van het bedrag dat nodig is voor de uitvoering. De uitvoering kunnen we starten nadat we de planprocedure en de aanbesteding hebben gehad.

Mevrouw Odabasi: Dat wist ik uiteraard ook. Ik stel de vraag omdat dit ook een argument is. De plannen zijn nu heel dichtbij, in tegenstelling tot 2006. Nu weten we wat er aankomt. Het is daarom juist goed om pas op de plaats te maken en te wachten totdat die plannen concreetiseerd zijn. De plannen hebben namelijk een duidelijk effect op de toegangswegen en straten in een aantal wijken in Waalwijk. Zou het niet verstandiger zijn om te wachten op de definitieve plannen en daarna het mobiliteitsplan op te stellen?

Wethouder Van Groos: Ik vind dit een heel vreemde discussie en ik zal u uitleggen waarom. We hebben de afgelopen jaren in het kader van het vastgestelde GVVP en de plannen die eraan zitten te komen, al allerlei maatregelen genomen die te maken hebben met de ombouw van de N261 en de aanpassingen van de A59. Neem bijvoorbeeld de groene golf op de Zuidas en de Mozartlaan. Dat was vooruitlopend op de ombouw van de N261, hoe onzeker die ook was. Naar mijn idee was het overigens niet zo onzeker.

Mevrouw Odabasi: Wat maakt het nu zo belangrijk om niet een jaar te wachten?

De voorzitter: Ik stel voor om het antwoord van de wethouder af te wachten en niet steeds dezelfde argumenten te gebruiken.

Wethouder Van Groos: Ik moet toch herhalen wat ik tot nu toe heb gezegd. Het GVVP is te veel verouderd. Als de raad besluit dat we er nog een jaar langer mee moeten doen, is dat zo. Wat dat betreft is de raad nu aan zet, maar ik vind het niet verstandig.

De heer Simon: Ik benader het van een andere kant. Het is logisch dat de ontwikkelingen bij de N261 en de A59 bekend zijn, maar daaruit volgt automatisch een aantal consequenties. Die kan ik zelfs bedenken, terwijl ik geen verkeerskundige ben. Daarvan heb ik in mijn verhaal gezegd dat op basis van die gegevens de kennis in huis zou moeten zijn. Je verzint immers niet iets nieuws, maar je kijkt gewoon wat de concrete situatie is en daar ga je aan werken. Ons grote punt is juist dat de wethouder bijna een ton vraagt om derden in te huren

met als argument dat we de kennis niet in huis hebben. Ik blijf betogen dat we die kennis wel in huis zouden moeten hebben. Misschien is het niet voldoende, maar dan kunnen we op bepaalde punten advies vragen. Juist door in samenspraak met de bevolking te werken, door een soort wijktafels of pleinbijeenkomsten, doe je veel informatie op. Daarmee komen we veel verder dan met een bureau dat veel geld kost.

Wethouder **Van Groos**: Ik moet de vragen van D66 nog beantwoorden en die haken in op hetgeen de heer Simon zojuist zei. Het gaat om twee dingen. Het feit dat wij een bureau willen inhuren, betekent niet dat we niet openstaan voor inspraak en participatie vanuit de bevolking. De heer Simon wil geen bureau, maar wel inspraak alsof het een het ander uitsluit. Dat misverstand wil ik uit de weg nemen. Wij hebben goede verkeersdeskundigen in huis. Een GVVP stellen we echter eens in de acht jaar vast. Dat is een bijzonder traject en die deskundigheid hebben we niet in huis. We kunnen wel allerlei situaties beoordelen en we kunnen het GVVP toepassen in concrete situaties, maar daarmee kunnen we nog geen overkoepelend plan maken. Dat vraagt een heel andere insteek, los van het feit dat de verkeerskundigen nu geen duimen zitten te draaien: zij komen al om in het werk door allerlei vragen van bedrijven die willen uitbreiden. Ze krijgen ook veel vragen over de N261, want reken maar dat de N261 veel van onze organisatie vraagt als het gaat om het afsluiten van routes, omleidingen maken. Ook daar moeten verkeersdeskundigen naar kijken om ervoor te zorgen dat het op een veilige manier gebeurt.

De heer Den Hollander vroeg om een toezegging. In het traject van het opstellen van een nieuw GVVP zit altijd een inspraakprocedure. Dat moeten we sowieso doen. Ik heb echter begrepen dat de raads werkgroep Ruimte wil dat u dat in overleg met alle belanghebbenden gaat doen. Dat zijn onze inwoners, maar ook belangenorganisaties zoals ZLTO en het WBP. Als u daar gedachten over heeft, staan wij daarvoor open. We willen hierin graag samen met de raad optrekken. De raad mag voor de inspraak zelfs het voortouw nemen.

De heer **Den Hollander**: Om alle onduidelijkheid te voorkomen, het volgende. Inspraak heet tegenwoordig participatie en dat is iets wat bij het voorstel hoort. Daar gaat de werkgroep niet over. Het is een standaard onderdeel van het traject, dus dat gaat u gewoon doen. Wat ik echter bepleit, is dat we extra mogelijkheden geven om het proces interactief te maken. Dat betekent waarschijnlijk dat we gesprekken gaan voeren met verschillende belanghebbenden in de samenleving. Dat is wat de werkgroep Ruimte voorstelt. We hebben het er nog niet echt over gehad met de wethouder en de ambtenaren, maar dat zal nog gebeuren. Het gaat dus niet om participatie die sowieso in het voorstel is opgenomen, maar om een interactieve rol die de werkgroep namens de raad met de samenleving wil vervullen.

Wethouder **Van Groos**: De raad kan de rol krijgen die hij wil en de raad kan bepalen wanneer het GVVP wordt vastgesteld.

De **voorzitter**: Hiermee rond ik het agendapunt af.

1.3 (CS1) 'Evaluatie van Regionale samenwerking vanuit Waalwijks perspectief'

De **voorzitter**: Ik vraag de heer Van Baardwijk om het voorzitterschap bij dit agendapunt op zich te nemen.

De heer **Van Well**: Voorzitter, geacht college, geachte raadsleden en andere aanwezigen. In het collegevoorstel wordt verzocht om de beleidsnotitie Evaluatie van regionale samenwerking vanuit Waalwijks perspectief vast te stellen en in te stemmen met de verzending van de reactie van Gedeputeerde Staten van Noord-Brabant op het rapport van de commissie-Huijbregts over veerkrachtig bestuur in Brabant.

Het college vraagt niet om in te stemmen met de inhoud van de brief, maar met de verzending ervan. Aangezien de brief reeds op 29 augustus 2013 verzonden is, valt er weinig te kiezen voor de raad. Desalniettemin stemt de VVD-fractie in met de verzending en dus ook met de inhoud.

Anders ligt het met de evaluatie. Daarin wordt gesteld dat er al heel wat is gezegd en geschreven over dit onderwerp. Dat beamen we volmondig. Zo hebben wij bijvoorbeeld in augustus 2009 negen schriftelijke vragen gesteld naar aanleiding van een persuitnodiging van het gemeentebestuur en het daaropvolgend krantenbericht in het Brabants Dagblad over de voorgenomen samenwerking van de gemeente Waalwijk met de gemeente Heusden. Voor een deel van de antwoorden werd verwezen naar de conceptnota regionale samenwerking in Waalwijks perspectief. Daarin werd nog gesproken over doelen als de 3 K's: het verminderen van kosten en kwetsbaarheid en het vergroten van kwaliteit. In de conclusie stond dat de bereidwilligheid vanuit andere gemeenten tot samenwerking niet vergeten mocht worden. Waalwijk heeft zo haar ideeën, maar dat heeft iedere andere gemeente natuurlijk ook, zo stond er te lezen. Als één conclusie juist was, was het deze wel. Er waren ook nog twee aanbevelingen, namelijk het onderzoeken van de mogelijkheden tot verdere samenwerking met Tilburg en het onderzoeken van ondersteunende en uitvoerende taken, zoals ICT. We zijn inmiddels vier jaar verder en we zijn erachter gekomen dat de gemeente Heusden in een zogenaamde dubbelpositie verkeert en dat de ideeën van Loon op Zand op zijn zachtst gezegd diffuus en onduidelijk zijn, terwijl de laatste vier jaar wel stappen zijn gezet vanuit en naar Tilburg.

In de evaluatie zijn bevindingen van een bestuursscan opgenomen. Naast sterkten, kansen en bedreigingen voor onze gemeenten, zien we ook zwaktes zoals het tempo van samenwerking dat uiteindelijk bepaald wordt door de gemeenteraden en bestuurlijke drukte en veel samenwerkingsverbanden. De VVD vindt het een uitdaging om sterke punten te maken van de zwakten. Dit vormt het aangrijpingspunt van het amendement dat wij indienen met de fractie van de PvdA en met instemming van de voltallige raad. Alle stukken van Gedeputeerde Staten en het project Krachtig Bestuur lezend, kunnen we niet om één zinsnede heen: "de decentralisatieafspraken zullen tot een metamorfose van de gemeente leiden". Was het vier jaar geleden nog zo dat we het ons konden permitteren om zelf doelen te stellen bij samenwerking, nu blijkt de samenwerkingswind uit een heel andere hoek te waaien. Het maakt klip en klaar dat bereidwilligheid en ideeën thans bij intergemeentelijke samenwerking vanuit een heel ander perspectief moet worden aangevlogen en dat het niet meer vrijblijvend kan zijn. Er moet ook tempo worden gemaakt.

Een andere opvallende conclusie in het rapport is de eerste voorwaarde bij samenwerking: draagvlak. Het rapport Krachtig Bestuur geeft aan dat gemeenteraden in dit verband meer sturing zouden moeten geven. Dat is de reden waarom in het amendement de democratische legitimatie nadrukkelijk wordt aangehaald. Informeer en communiceer met inwoners, instellingen en bedrijven over zaken waar het gemeentebestuur mee bezig is en betrek de raad bij afwegingen en keuzes in relatie tot de regio en de subregio. In de commissie gaf de portefeuillehouder aan dat de raad en het college steeds moeten balanceren in dit spanningsveld. Dat is de reden dat de VVD-fractie haar aanvankelijk scherpere inzet van het amendement heeft laten varen. We moeten Realpolitik bedrijven om tot vaststelling van de beleidsnotitie te komen. Met andere woorden: als het niet kan zoals het moet, moet het maar zoals het kan.

AMENDEMENT

Onderwerp: Evaluatie van 'Regionale samenwerking vanuit Waalwijks perspectief'

De raad van de gemeente Waalwijk in vergadering bijeen d.d. 10 oktober 2013

De raad,

Gelezen het voorstel van het college van burgemeester en wethouders,

Overwegende dat wordt voorgesteld om onder punt 2 in te stemmen met verzending van de reactie richting Gedeputeerde Staten van de provincie Noord-Brabant waarin wordt vermeld dat:

- Waalwijk bevestiging vindt in haar keuze voor samenwerking in de eerste schil op Langstraatniveau en in de tweede schil op het niveau van Hart van Brabant, ook vanuit het door GS geschetste ontwikkelingskader en haar definitie van 'Veerkrachtig Bestuur';
- Waalwijk openstaat voor dialoog met de provincie over het versterken van de samenwerkingskracht.

Stelt vast:

- dat er al veel is geïnvesteerd in de bestaande en verdere vormen van samenwerking;
- dat uitgangspunt van deze beleidskeuze en de bevestiging hiervan in de rapporten 'Krachtig bestuur' dient te zijn dat de beoogde samenwerking ook daadwerkelijk gestalte krijgt.

Besluit aan dit deel van het voorstel met agendanummer CS1 onder 2, het volgende toe te voegen:

- dat Waalwijk deze keuze ook nadrukkelijk wenst uit te dragen en de partners oproept om gezamenlijk het proces van vergaande samenwerking te stimuleren;
- zich daarom maximaal in zal spannen om in ieder geval binnen de GR Hart van Brabant als collectief met de andere Langstraatgemeenten te opereren;
- en daarbij de noodzakelijke democratische legitimatie betreft.

En verzoekt het college om dit amendement ter kennis te brengen van de raden van twee andere Langstraatgemeenten.

De **voorzitter**: Het amendement is ingediend door de fracties van VVD en PvdA en medeondertekend door de fracties van Lokaal Belang, CDA, ChristenUnie, Werknemersbelang, GroenLinksaf, D66 en SGP.

Mevrouw **Ruygt**: Wij hebben het amendement ondertekend en we steunen het van harte. Maar was er niet ook een groepje bezig dat zich het SET noemde? Wij zijn een keer naar Nieuw Cuyk geweest en toen werd ons verteld dat ze wat achter liepen, maar dat ze druk bezig waren. Krijgen we hun bevindingen nog eens te horen? Die groep is namelijk ook in het leven geroepen om meer samenwerking te realiseren. Kunnen we die niet meer achter de broek zitten?

De heer **Van Well**: U vraagt aan de VVD-fractie of ze het SET achter de broek willen zitten?

Mevrouw **Ruygt**: Ik heb het over de raad, want we hebben het amendement raadsbreed ondertekend.

De heer **Van Well**: De bedoeling van het amendement is om de urgentie vanuit de raad te laten blijken. Het SET functioneert voor zover ik weet, alleen zien we daar nog weinig van. We hebben laatst het algemeen bestuur van Baanbrekers bij elkaar gehad. Daar is het woord 'SET' meerdere malen gevallen. U zou het kunnen vragen aan de portefeuillehouder.

Mevrouw **Ruygt**: Dat zal ik zeker doen. Met het amendement spreken we de raden aan, maar ik vind dat het SET een beetje meer aangesproken moet worden.

De heer **Lodenstijn**: Volgens mij heeft het SET hier niets mee te maken, maar dat moet de portefeuillehouder maar beantwoorden. Ik hou altijd van het formuleren van resultaat en doelstellingen. Er zit geen termijn aan het amendement verbonden. Stel dat er het komend halfjaar of jaar niets verandert, welk geluid kunnen we dan van de VVD verwachten?

De heer **Van Well**: Ik neem aan dat wij regelmatig over dit onderwerp zullen spreken. We hebben ons uiterste best gedaan om een SMART-doelstelling te maken. We hebben onze inschatting gemaakt. We hebben aangegeven dat hier Realpolitik wordt gevoerd. De eerste variant van het amendement was scherper aangezet. Dat hebben we omwille van de gewenste raadsbrede steun teruggebracht naar de noodzakelijke proportie. We hebben eerder gezegd dat het op eieren lopen is om de samenwerking een stapje verder te brengen. Wij vonden dit het maximaal haalbare. Dat neemt niet weg dat we elkaar hier opnieuw zullen spreken als het onderwerp weer op de agenda komt.

De heer **Lodenstijn**: Ik stel de vraag omdat wij instemmen met het amendement en graag druk op de ketel willen hebben richting Leusden en Loon op Zand. Het is ons als Waalwijk menens in het kader van de samenwerking.

De heer **Tiemstra**: Voorzitter, geacht college, leden van de raad, overige aanwezigen. We mogen ons vanavond uitspreken over de regionale samenwerking vanuit Waalwijks perspectief. In zoverre dat wij de beleidsnotitie mogen vaststellen en mogen instemmen met de reeds verzonden reactie aan Gedeputeerde Staten van Noord-Brabant. Een enkele keer eerder hebben we opgemerkt dat onze fractie bij het beoordelen van alle aspecten van samenwerking dit doet vanuit Waalwijks perspectief. Daarvan vinden wij in het voorstel dus alles terug. Andere gemeenten zullen naar alle waarschijnlijkheid ook hun ogen in eerste instantie open hebben voor de belangen en de toekomst van de eigen bevolking. In die zin is er dus niets vreemds. Wat gaat het mij opleveren? Wat heb ik eraan? Het zijn vragen die in het klein, maar ook in het groot worden gesteld.

Samenwerking heeft zin als deze leidt tot kostenreductie of opbrengstverbetering, dat wil zeggen kwaliteitsverbetering tegen gelijke kosten of inspanning. Als aan een van deze uitgangspunten niet is voldaan, moeten we nog eens diep nadenken of en in hoeverre samenwerking zinvol is. Vervolgens moeten we nadenken over de vraag met wie we moeten samenwerken, op welke terreinen en in welk tempo. Tot nu toe heeft onze fractie de indruk dat er volop voornemens zijn om samen te werken, zowel op vrijblijvende als niet-vrijblijvende basis. De resultaten stemmen echter nog niet direct overeen met eerder geformuleerde ambities. Ik denk aan Baanbrekers, waar nog het een en ander te doen is, en aan de Gemeentewerf, die samen met Loon op Zand zou worden opgepakt. Ik zeg het niet om in mineur te blijven hangen, maar om elkaar te prikkelen om op verstandige wijze met elkaar over het onderwerp in gesprek te blijven. Het lijkt haast vanzelfsprekend dat Loon op Zand en Heusden elkaar in de toekomst zullen vinden in het samenwerkingsverband De Langstraat. Loon op Zand zal daarbij wellicht ook een oog op de ontwikkelingen in en rondom Tilburg houden. Betreffende Heusden viel ons een zinsnede in de notitie op dat ze een dubbeloriëntatie heeft naar Noord-, Oost- en Midden-Brabant. Het woord alleen al: een dubbeloriëntatie in verkeringstijd leidt meestal niet tot een verloving of een huwelijk. De vraag is natuurlijk hoe onze prognose en ambitie eruitziet, bijvoorbeeld als Loon op Zand en Heusden niet voor Waalwijk kiezen. Dan moeten we Tilburg diep in de ogen kijken, misschien met een schuin oog naar Den Bosch of met de mogelijk te vormen Altenagemeenten. Zegt u het maar.

Als de samenwerking verder gestalte zou krijgen, ontstaan naast de financiële doorrekening ook belangrijke vragen met betrekking tot behoud van identiteit van de kernen, en de afstand tussen burger en gemeente en een aantal andere zaken die ik nu niet bij naam zal noemen. Misschien gaan we nu wat snel, maar ook achter de schermen kan het snel gaan. We blijven graag in gesprek.

We hebben hiermee enkele kanttekeningen geplaatst bij de notitie. Het proces wordt door de SGP positief, constructief en kritisch gevolgd, met oog voor het Waalwijks perspectief waarbij er meerwaarde voor alle betrokkenen zal moeten zijn. Tegen deze achtergrond mag u onze handtekening zien onder het amendement van de VVD en de PvdA. Niet alleen in Den Haag,

maar ook in Waalwijk treden wij deze fracties met een open houding en een uitgestoken hand tegemoet.

Mevrouw **Ijpelaar**: De PvdA zit in de oppositie en als oppositiepartij mag je kritisch zijn. Dat wil niet zeggen dat wij op alles de rem zetten. Wat goed is, is goed. Wat beter kan, moet ook kunnen. Bij het vaststellen van samenwerking vanuit Waalwijks perspectief zeiden wij in juni 2011 dat wij voor samenwerking zijn. Solidariteit zit ons immers in de genen. Weet u dat nog, zeg ik met een knipoog tegen de heer Van Well? Het kan verkeren. Wij stemden niet op voorhand in met het voorstel. Een van de punten was dat wij bezwaar hadden op het op afstand staan van de gemeenteraad in samenwerkingsverbanden. Daar hebben wij nog steeds bezwaar tegen. De motie die wij toen indienden om ons punt te maken, haalde helaas geen meerderheid.

Welnu, hier staan wij weer. Deze keer echter om het voorstel van de evaluatie van de samenwerking uit Waalwijks perspectief vast te stellen. Ook vandaag zijn wij weer kritisch. Er is niets nieuws in dit voorstel en wederom worden de kool en de geit gespaard. Zoals wij toen al stelden is samenwerking prima, te beginnen met het samenstellen van een gezamenlijke agenda en op basis van gelijkwaardigheid. Dat betekent dat je zelf de keuzes moet kunnen maken. De kool en de geit moet je daarbij niet altijd proberen te sparen. Dit missen wij in de evaluatie.

In de commissievergadering heb ik de portefeuillehouder namens mijn fractie al geroemd voor het feit dat Waalwijk openstaat voor dialoog met de provincie. Prima, maar het mag met meer daadkracht. Waalwijk moet niet alleen openstaan voor een dialoog met de provincie over het versterken van de samenwerkingskracht. Wij willen dit aanvullen met het uitgangspunt 'met democratische legitimatie'. Daarom dienen wij samen met de VVD het zojuist voorgelezen amendement in.

Mevrouw **Ruygt**: Voorzitter. Ik lijk wel een oude grammfoonplaat waar de naald in blijft hangen, maar wat mij nog steeds tegenstaat is dat samenwerkingsverbanden niet transparant en niet democratisch zijn. Mijn fractie realiseert zich dat we moeten samenwerken en dat we niet alles alleen kunnen, zeker niet als je kijkt wat er allemaal op ons af komt. Maar als ik over de ambtenarij hoor dat er nu al onderhandeld wordt en dat je eigenlijk alleen nog maar bij het kruisje hoeft te tekenen, dan zijn alle regionale samenwerkingsverbanden voor mij een doolhof waarin wij ons niet kunnen vinden.

We zouden voor vanavond stukken toegestuurd krijgen die antwoord zouden geven over de vraag hoe ver het staat met een aantal samenwerkingen. Die hebben we niet gekregen. Het is niet transparant.

Burgemeester **Kleijngeld**: Er is heel veel gezegd en het gevaar bestaat dat we een herhaling krijgen. Hopelijk bent u dat met mij eens. Ik zou er een paar dingetjes uit willen pakken. Terug naar de hoofdlijn: de democratische legitimatie. In de raad is men het met elkaar eens dat we het zo goed mogelijk moeten oplossen. Dat is ook gebeurd bij de radendagen die we toepassen bij Langstraat en Hart van Brabant. De Verenigde Vergadering van Hart van Brabant speelt daar ook een rol in. In de praktijk leidt dit tot een spanning met de dagelijkse werkzaamheden. Het mooiste voorbeeld daarvan is dat we de brief verzonden hebben zonder dat de raden daar iets van wisten. Het is namelijk absoluut onmogelijk om negen raden om toestemming te vragen om een brief te sturen naar GS. Denk aan de termijnen: je hebt in Waalwijk zeven, acht weken nodig om met een voorstel in de raad te komen. U moet daar toch iets meer van uw eigen dualisme in leggen, waarbij u in de controlerol constateert dat de brief is verzonden. Overigens is naar aanleiding van het verzenden van de brief gebeld naar de provincie om te vragen wanneer zij erover spreken. Als de raad namelijk twee dagen later erover spreekt, is het mosterd na de maaltijd. Het was geen punt als de raad op 9 oktober vergadert, want de behandeling door GS is pas in de tweede helft van oktober. Ik probeer het

op die manier goed te sturen, maar ik kan moeilijk in Tilburg zeggen dat ze moeten wachten omdat de raad van Waalwijk nog geen overleg heeft gevoerd. Volgens het dualisme beoordeelt u wat wij gestuurd hebben en bepaalt u of u het ermee eens bent. Desnoods stuurt de raad een eigen reactie op de inhoud. Dat moet je tegen elkaar kunnen zeggen, anders blijf je misverstanden houden over de vraag waarom de raden er niet bij betrokken zijn.

We hebben vorige keer al geconstateerd dat we, waar het gaat om wat we twee maanden geleden bespraken, wel degelijk stappen hebben gezet met het reglement van Hart van Brabant.

Het beste woord dat hier is gevallen, is Realpolitik. De lijn die we ingezet hebben en waarvan we nu vragen of we het er allemaal over eens zijn, is Langstraat én Hart van Brabant. Dat is niet omdat we geen keuze durven te maken en de kool en de geit willen sparen, maar omdat het de realiteit is waarin Waalwijk zit. Loyaal samenwerken in Hart van Brabant, maar vanuit een zo sterk mogelijke positie en kijkend naar de identiteit van het gebied Langstraat. Daar heb je ook mee te maken, want je zit er nu eenmaal in. Ik denk dat het goed is als we dit nogmaals zo belijden, om het maar zo te zeggen. Dat is ook de bedoeling van het stuk zoals het nu voorligt. We hebben voor deze lijn overigens de provincie die zegt dat we het goed doen. De provincie erkent de positie van Langstraat en behalve de samenwerkingsverbanden Hart van Brabant enzovoort is er nog niets anders in Brabant, namelijk Het land van Cuijk, de Langstraat, de Peel, de Kempen. Daar moet je ook overal rekening mee houden, want zo organiseert de bevolking zich. Als je ziet wat er hier rondom het onderwerp organisatie gebeurt, of je nu Smaak Waalwijk = smaak Langstraat, of de Tachtig van de Langstraat organiseert, of de Biënnale van de Langstraat of het Spel van de Langstraat, mensen zoeken elkaar in dat verband op en dat probeer je zo goed mogelijk te borgen in een loyaal samenwerkingsverband met Tilburg.

De heer **Van Well**: Ik vind het op zich interessant dat u de link met Brabant legt. We hebben de bijeenkomst gehad in De Efteling. Daar gaf de Commissaris van de Koning een toelichting. Met name de agenda van Brabant kwam daarin naar voren. Die agenda wordt steeds actueler. Is dat ook een dimensie in uw optiek die ons dichter bij elkaar gaat brengen in De Langstraat en met name in Midden-Brabant? Ik heb wat onderzoek gedaan en zie dat er nu een versie 2.0 in aantocht is. Het gaat zeer indringend doorwerken op de toekomstige structuur zoals men die in Den Bosch voor ogen staat.

Burgemeester **Kleijngeld**: Volgens mij zouden wij dom zijn als wij niet zouden aansluiten bij de agenda van Brabant. We doen dat volgens mij onvoldoende zichtbaar. Dat kan ook vanuit Hart van Brabant en soms vanuit Langstraat. Het ligt een beetje aan het onderwerp. Met Down to work is het SET bezig in het kader van Langstraat, om te proberen om meer mensen aan het werk te krijgen. Dat sluit prima aan. Ik denk niet dat daar een gat tussen zit.

De heer **Van Well**: De hele exercitie van het project Krachtig Bestuur is nog lang niet afgelopen. We hebben nog niet eens een eindrapport, maar alleen een eerste analyse ontvangen. Daarna hebben we een vervolgrapport gekregen en ik heb begrepen dat er nog het nodige zit aan te komen. In ieder geval staat de provincie een metamorfose binnen de gemeenten voor ogen. Dat heb ik ook in mijn bijdrage aangehaald. Met name de transities zijn daarin leidend. We worden ons steeds meer bewust van het feit dat de transities erg sturend gaan worden in de manier waarop we ons moeten gaan opstellen bij het verdelen van geld en het omgaan met de uitdagingen van efficiencykortingen die op ons afkomen. Met name dat aspect is compleet nieuw in het benaderen van de samenwerking. In die zin is de agenda van Brabant volgens mij zeer directief. Bent u het daarmee eens?

Burgemeester **Kleijngeld**: Dat kan hij zijn, al vind ik de provincie ook niet altijd even helder in wat zij wil. Niet alleen hier vindt een politieke discussie plaats, maar ook op provinciaal niveau.

Mevrouw **Ijpelaar**: Ik heb u net laten uitpraten, maar ik wil terugkomen op het eerste punt. Ik geef u groot gelijk als u zegt dat het problematisch wordt als negen raden bijeen moeten komen. We hebben het hier echter over het Waalwijks perspectief. Wat let u om eens een keer met de hele raad, met de benen op tafel, door te praten wat in het samenwerkingsverband besproken is? Nu krijgen wij pas iets te horen als het al een voldongen feit is. Dat vinden wij jammer. Als je naar Politiek 24 kijkt, hoor je thuis van alles op tv maar je kunt er niet op reageren. Kunt u ons toezeggen om ons voortaan vooraf te informeren zodat wij weten wat er op ons afkomt?

Burgemeester **Kleijngeld**: Ik wil zo'n toezegging wel doen, maar ik wil eerst iets anders zeggen om het niet te gemakkelijk te maken. Ik durf te beweren dat van de negen raden in Hart van Brabant deze raad het meest heeft gesproken over samenwerking. We hebben in 2011 gezet welke lijn we inzetten. Nu zeggen we in 2013 dat we dat opnieuw willen doen. Dat is de hoofdlijn waar het om draait. Daarnaast krijg je een aantal punten die op uitvoeringsniveau zitten en waarvoor we de bijeenkomsten met de raden georganiseerd hebben. Ik wil graag met iedereen over van alles praten, ik wil u uitnodigen zo veel als mogelijk, maar ik denk dat u zichzelf op een gegeven moment afvraagt wat er in de tussenliggende periode is gebeurd. We moeten uitkijken dat er geen vermoeidheid optreedt. Als u wilt, komt u maar langs, desnoods in deelgroepen. Ik wil alles uitleggen. Er zit niets geheims bij, maar ik moet wel morgen om 10 uur bij een vergadering in Tilburg zijn waar op dat moment de agenda wordt bepaald voor Hart van Brabant en waar gevraagd wordt hoe ik tegen bepaalde zaken aankijk. Daar wordt ook bij gezegd dat de reactietermijn volgende week vrijdag is. Hoe doe ik dat dan?

Mevrouw **Ijpelaar**: We hebben het hier wel over een evaluatie. Snapt u wat ik bedoel? Wij evalueren, maar er staat niets nieuws in wat wij moeten evalueren. Wat moeten wij evalueren?

Burgemeester **Kleijngeld**: Ik ben bang dat ik van de voorzitter op mijn donder krijg omdat ik in herhaling val, maar ik doe het toch maar. In november 2011 hebben we ons afgevraagd wat we zouden doen met Langstraat en Hart van Brabant: werken we in één of in twee groepen en hoe verdelen we de taken? We wilden er als raad helder in zijn, want ik vond het prettig om een opdracht van de raad te krijgen zodat er geen misverstanden zouden ontstaan. Dat hebben we nu rond. Vervolgens ontstaat een heel traject waarbij de provincie zich gaat bemoeien met zaken als Krachtig Bestuur. Dat leidt tot nauwere contacten in Hart van Brabant en in Langstraat. In het kader van Krachtig Bestuur zegt de provincie nogal wat. Maar het is niet duidelijk. Enerzijds zouden delen van Brabant heringedeeld moeten worden, ze noemen er enkele concrete voorbeelden van en ze krijgen er flink van langs van verschillende partijen. Verder zeggen ze dat samenwerking op andere terreinen op een andere manier kan, als er maar nauwer wordt samengewerkt. Wat is het nu precies? Mij lijkt het dat je de raden erbij moet betrekken voordat je een reactie op Krachtig Bestuur naar de provincie stuurt. Dat is de reden waarom wij het in de commissie uitgebreid besproken hebben. Dat is ook de reden waarom wij het nu opnieuw bespreken en waarom ik u vraag of we het nog steeds eens zijn over de lijn die we twee jaar geleden hebben uitgezet. De motie verandert mijn antwoord dat dit nog steeds de lijn is, niet. Ik denk dat we daar een beetje mee moeten doorploeteren en dat we telkens de situatie krijgen dat de uitvoerende macht in het Nederlandse staatsbestel, het college van B en W aan het werk moet, als ik samen met Loon op Zand en Heusden of met Hart van Brabant iets moet doen met de transities of op het terrein van andere samenwerkingsonderwerpen. Dat moet in zo goed mogelijk contact met de raad, maar niet telkens volledig via de raad. Als u dat namelijk consequent doorvoert op alle terreinen, wordt u gek en daar wil ik u voor behoeden.

Mevrouw **Ruygt**: Ik zal u geruststellen: ons krijgt u niet zo snel gek. Ik begrijp mevrouw Ijpelaar wel. Wij krijgen af en toe achteraf een brief. Wij zouden ook graag eens willen bijpra-

ten wat u gaat doen en wat uw inbreng precies zal zijn. Wij horen alleen achteraf wat uw inbreng is geweest. Wij hebben van de week een vergadering van de werkgroep gehad, en toen hebben we duidelijk gesteld dat we meegenomen willen worden in het proces. Dat geldt zeker bij de transities. Als wij nu horen dat er al onderhandelingen bezig zijn, willen wij daarin meegenomen worden zodat wij onze controlerende taak kunnen uitoefenen. Gek maakt u ons echt niet.

Burgemeester **Kleijngeld**: Nee, mevrouw Ruygt, zo ver zou ik niet willen gaan.

Portefeuillehouder Bakker heeft met de raad ook heel nadrukkelijk afspraken gemaakt over de transities. Als wij iets gaan beslissen, wordt de raad daarbij betrokken. Er is afgesproken dat maandelijks de ontwikkelingen met de raad worden gedeeld. Aan de andere kant is de portefeuillehouder heel vaak in overleg met Hart van Brabant of met De Langstraat over de vraag hoe we zaken moeten organiseren. Op die manier komt de regionale component die we hier nodig hebben, bij de raad op tafel. Daar zijn gewoon goede afspraken over gemaakt. Die afspraken staan en er wordt door het college hard aan gewerkt om ze na te komen. Wat is het probleem?

Mevrouw **Ruygt**: Het probleem is dat ik vaak de indruk krijg dat we mogen tekenen bij het kruisje. Dat vinden meerdere raadsleden en dat willen we niet.

Burgemeester **Kleijngeld**: Als dat zo is, zou ik hetzelfde zeggen als u. Dat zou ik ook niet pikken. Maar ik weet zeker dat het anders is, want u hebt afspraken gemaakt met het college. Ik vind het vervelend om in herhaling te vallen, want het lijkt of ik het op een minder overtuigende manier ga zeggen, maar u bent er zelf bij. U hebt gezegd dat u erbij wilt zijn, daar zijn afspraken over gemaakt, de griffie speelt er een rol in en het college ook. Volgens mij is er geen probleem.

Mevrouw **Ijpelaar**: Voor mij is het helemaal duidelijk, maar ik wil van de portefeuillehouder weten of hij het amendement onderschrijft.

Burgemeester **Kleijngeld**: Ja, dat onderschrijf ik. Daarmee zou ik de discussie willen beëindigen.

De heer **Van Well**: Als de portefeuillehouder de discussie wil beëindigen, mag dat wat mij betreft, maar in aansluiting op de vragen die zijn gesteld, bekruipt mij een bepaald gevoel. Ik heb geprobeerd om aan te geven dat de provincie zelf verantwoordelijk is voor wat zij doet. Ik hoorde ook een kritische noot hierover bij het college. De burgemeester gebruikte zelfs het woord 'ploeteren'. Het zijn natuurlijk wel exercities die ertoe doen: het gaat om het samenbrengen van activiteiten van de gemeenten. De ervaring leert dat dit geen eenvoudige zaken zijn. Als nu wordt gezegd dat draagvlak de basis is waarop succesvolle samenwerking of herindeling zal gaan plaatsvinden, is dit een van de basale uitdagingen die in het werk van het college zit: het creëren van draagvlak. De raad is hierin de eerste gesprekspartner. Wij stellen de kaders en wij moeten samen met het college het draagvlak creëren. In de commissievergadering hebben we het ook over communicatie gehad. Dat is een ongelooflijk belangrijke schakel als we straks slagen willen gaan maken en burgers en bedrijven willen meekrijgen. Hoe kijkt u dan naar dat draagvlak?

Burgemeester **Kleijngeld**: Ik probeer draagvlak te zoeken door de lijn met u te bespreken, zoals ik net heb uitgelegd. We proberen open te staan voor nadere samenwerking. Dat doen we in Hart van Brabantverband en in Langstraatverband. Dat is het kader. Ik ga verder niet praten over de vraag wat het betekent voor de transities, of voor een eventuele herindeling over tien jaar. Ik zie u wel denken dat het mogelijk is dat dit gebeurt. Ik zie ook een minister die erop aanstuurt, en een deel van Provinciale Staten dat dit soort dingen wil. Als ik kijk wat er vandaag gebeurt in de raadzaal, en ik hoor de bijdrage van de heer Tiemstra die nadrukke-

lijk herhaalt dat hij het twee jaar geleden allemaal al heeft gezegd en dat hij er kritisch naar zal kijken, constateer ik dat daaruit spreekt dat de eigen identiteit van de kernen zeer belangrijk is. Dat zegt een deel van de raad, een ander deel van de raad heeft er misschien andere ideeën over. Dat weet ik niet.

Door het college is nooit een keuze in dit soort zaken gemaakt. Er is alleen gezegd dat het probeert samen te werken in twee verbanden omdat de gemeente vanuit zo'n sterk mogelijke positie – vanuit Langstraat – wil opereren in Hart van Brabant. "Laat ze maar komen": vanuit dat idee willen wij het Waalwijks belang zo goed mogelijk behartigen. Dat is het. Niet meer en niet minder.

De **voorzitter**: Ik verzoek de raadsleden om niet in herhaling te vallen. We blijven om hetzelfde onderwerp heen draaien.

De heer **Van Well**: Ik ben me er terdege van bewust dat ik de tijd neem hier, maar het is belangrijk want het gaat over het sociale domein: de keukentafel. Aan die keukentafel gaat de gemeente, die bezig is met de transitie, straks een heel belangrijke rol spelen. Met de raads werkgroep Samenleving hebben we vorige week bij elkaar gezeten en daar horen wij dat er al verkenningen plaatsvinden over de vraag hoe de drie gemeenten van Langstraat gezamenlijk in het sociale domein kunnen opereren. Er schijnt al een houtskoolschets te zijn. Dat is een wezenlijke ontwikkeling. Als u ruimte moet hebben om dat te kunnen doen, is het duidelijker voor ons als we gewoon weten waar u mee bezig bent. Dan moet dat ook tot de kaders behoren die wij stellen. Maar als we het niet weten, en we horen het pas op het moment dat erover beslist wordt, verrast het ons. Dat is het enige wat hier duidelijk gemaakt wordt. Wij zijn als raad bezig om te proberen te volgen waar u behoefte aan hebt en om die ruimte mogelijk te maken via het draagvlak.

Burgemeester **Kleijngeld**: Ik probeer het te analyseren. Als ik heel eerlijk ben en ik luister naar u, denk ik dat ik een en ander op een rijtje moet zetten. Ik vraag me af of ik alles begrijp wat u bedoelt. In het onderwerp zit ook veel abstractie. Wat nu echter gebeurt, zijn twee dingen. De raad maakt zich ernstig zorgen en zegt daarom dat hij nadrukkelijk betrokken wil worden bij de decentralisaties van participatie. De consequenties zijn zeer groot voor de gemeentebegroting en voor de samenleving. Nu zien we dat er al aan gewerkt wordt, er is al een houtskoolschets in Hart van Brabant- en in Langstraatverband. Ik sta hier als portefeuillehouder regionale samenwerking en kijk wat die twee dingen met elkaar te maken hebben. Ik schuif het niet af naar wethouder Bakker, maar de raad heeft afspraken gemaakt hoe een aantal zaken op dit terrein met elkaar besproken wordt. U bent daarbij betrokken. Dat is goed. Wat u hier zegt in het algemene kader van de samenwerking is dat we dat doen in twee verbanden, in de eerste en de tweede schil. In de eerste schil, Langstraat, proberen we dat zo veel mogelijk operationeel te doen, omdat de samenlevingen veel op elkaar lijken. Dat is een lijn waarmee het college bezig is en soms is dat kader te klein. Als je namelijk gaat inkopen en je moet met een instelling onderhandelen over bijvoorbeeld jeugdzorg, moet je dat niet alleen met Langstraat doen. Dat moet je in Hart van Brabantverband doen. Daar is wethouder Bakker ook mee bezig. Dat legt hij u straks in de andere besprekingen uit. De lijn om het zo wel via Langstraat als via Hart van Brabant te doen, die lijn geeft u nu aan.

Ik denk dat wij het met elkaar eens zijn, ondanks alle spraakverwarring die er soms is. Omdat dit nu rond de transities speelt, omdat dit rondom Krachtig Bestuur speelt, heb ik een moment ingelast om van u te horen of we op de goede lijn zitten, zoals we in 2011 hebben afgesproken. We betrekken u daar zo veel mogelijk bij.

De **voorzitter**: De burgemeester heeft veel vragen beantwoord. Ik constateer dat er geen behoefte meer is aan een tweede termijn. Ik rond hiermee het agendapunt af en geef het voorzitterschap terug aan burgemeester Kleijngeld.

1.5. (CS4) Beschikbaar stellen van het krediet nieuwbouw brede school Besoijen

De heer **Smits**: Voorzitter. Ik ben vandaag de hele dag aanwezig geweest op de banenmarkt in Tilburg waar bijna 5000 werkzoekenden waren om zich te oriënteren op een baan. Wij hebben het nu over een school. In de commissie hebben we gesproken over de social return. Ook hebben we enige tijd geleden in de commissie gesproken over leerlingtrajecten. De wethouder heeft toen toegezegd dat hij daar werk van zou maken. Wat wij naar aanleiding van het voorstel willen weten, is wat hij gaat doen, hoe hij het gaat doen, hoeveel mensen erbij worden betrokken en hoeveel het hele verhaal gaat kosten. Aan welke doelgroepen denkt de wethouder en gaat hij daadwerkelijk in de gemeentelijke aanbesteding leerlingbouwplaatsen of social-return-arbeidsplekken opnemen? De nood is bij duizenden mensen in de regio zeer hoog. Er zijn 17.000 mensen met een wwb- of ww-uitkering. Veel van de mensen met een ww-uitkering dreigen naar de wwb te gaan. Ik zou graag 3 antwoorden van de wethouder willen hebben. Om hoeveel mensen gaat het, gaat de wethouder bij gemeentelijke aanbestedingen dit instrument inzetten en wat gaat hij doen met de leerlingbouwplaatsen?

Mevrouw **Ruygt**: Voorzitter. Allereerst wil ik de wethouder bedanken voor de stukken die hij heeft nagestuurd over duurzaamheid. Ik had nog een paar vragen hierover. Er staat in dat de zonnepanelen geplaatst worden op het dak van de kleedkamers van de sportzaal. Kan de school daar ook mee verwarmd worden? Waarom is niet gekozen voor zonnepanelen op het dak? Als de school niet verwarmd kan worden door de zonnepanelen, vind ik dat een gemiste kans.

Ik heb nagekeken hoe hard de peuterspeelzalen en de kinderopvangvoorzieningen achteruit lopen. We kunnen het wel 'achteruit hollen' noemen. De wethouder neemt een bedrag op voor de school en zegt dat u dat uit de huuropbrengst kunt halen. Ik denk dat u zich daarmee rijk rekent. Hoe gaat u het verlies dat er waarschijnlijk komt, oplossen?

Wethouder **Heuveling**: Voorzitter. Er is inderdaad in de commissie gevraagd naar de social return, maar dat gaat om een veel bredere benadering van beleidsterreinen. Ik denk dat wethouder Van Groos hierover het een en ander over kan zeggen. Mijn portefeuille beperkt zich tot de leerlingbouwplaats, maar ik wil het wel enigszins relativeren. U zegt enerzijds dat er mensen uit de vacaturebak moeten, maar er vallen ook veel ontslagen in de bouw. Als de gemeente een aannemer verplicht om mensen in te zetten die nu in de wwb of ww zitten, zal hij wellicht ander personeel moeten ontslaan. Je moet dus goed kijken wat de economische omstandigheden zijn. Verwacht er onder de huidige omstandigheden niet te veel van. Het is de bedoeling dat wij kijken of er leerlingbouwplaatsen gecreëerd kunnen worden. Dat wil zeggen dat je jongeren de kans geeft om werkervaring op te doen onder begeleiding van een leermeester.

De heer **Smits**: Dat laatste begrijp ik en ik ondersteun het volmondig. Maar de vraag is wat er in de aanbestedingssom extra wordt meegenomen voor de mensen die via de social-returnconstructie aan het werk moeten. Het is niet de bedoeling dat we een werknemer iets gaan verplichten. Met wie de werkgever werkt, bepaalt hij immers zelf. Of hij honderd zzp'ers, buitenlandse collega's of uitzendkrachten inhuurt, of eigen mensen inzet is aan de werkgever. Het gaat er nu om wat de gemeente gaat doen om ervoor te zorgen dat een aantal mensen werkervaring gaat opdoen en op die manier in de maatschappij kan terugkomen. Deze inzet zal gepleegd gaan worden. Dat is altijd al zo geweest, want zo werkt de sociale terugkeer: het komt er extra bij. Daarvoor dient gewoon geld in de aannemerssom vrijgemaakt te worden. De vraag aan u is wat u eraan gaat doen. Ik begrijp dat u het antwoord nu niet paraat hebt. Ik was niet bij de commissievergadering aanwezig, maar dat neemt niet weg dat deze vraag leeft. Ik denk dat ook mijn collega-raadsleden graag zien dat mensen vanuit bijvoorbeeld Baanbrekers uit de bakken komen en dat werkervaringsplaatsen gecreëerd wor-

den. We hebben allemaal onze mond vol van vrijwilligerswerk, maar als we spreken over terugkeren op een werkplek lukt het ineens niet omdat het geld kost.

Wethouder **Heuverling**: Dat mag en dat kan. De raad kan een extra krediet beschikbaar stellen, zodat wij tegen de aannemer kunnen zeggen dat ze iets extra's krijgen om mensen aan te trekken om ervaring te laten opdoen. Zo simpel werkt het. Het zit echter nu niet in de aanbesteding. Het gaat linksom of rechtsom, maar het heeft altijd een prijskaartje. Je kunt ervoor kiezen, dat is prima. Wij hebben er op voorhand geen rekening mee gehouden.

Over de kinderopvang worden steeds vragen gesteld. We hebben nadrukkelijk gekozen voor het realiseren van brede scholen. In elke wijk willen we voor nul- tot twaalfjarigen opvang, educatie en onderwijs bij elkaar brengen met een doorlopende leerlijn. Dat is heel goed voor de kinderen, maar ook voor de ouders. Het is een bewuste keuze die ook consequenties heeft. Als er straks minder kinderen zijn, kan het leiden tot leegstand. Daarom hebben we gekozen voor één school per wijk. Bij andere scholen bieden we deze financiering niet aan, om het risico zo klein mogelijk te houden. Daarnaast is de landelijke politiek heel wispelturig en bijna niet te volgen. Ik hoop en verwacht dat 100 miljoen euro extra beschikbaar wordt gesteld voor de kinderopvang. Dat zou weer perspectief opleveren.

De zonnepanelen zijn uitsluitend bedoeld voor het opwekken van elektriciteit voor de douches. We hebben ook andere instrumenten, zoals een Wko-installatie, ingevoerd. In totaal hebben we op de school bijna een half miljoen beschikbaar gesteld. Als we willen, kunnen we nog meer doen, maar dan vraag ik de raad om meer krediet. U weet dat we voor onderwijs-huisvesting al aardig aan ons budget zitten. Het is uw keuze.

Mevrouw **Ruygt**: Ik ben blij dat u zover gaat. Ik begrijp ook wel dat u moet afwachten hoeveel kinderen er in de toekomst komen. Ik vroeg u echter wat u gaat doen als ze niet komen, want dan zit u met een tekort aan leerlingen.

In Tilburg staat een school waar de eerste zonnepanelen op zijn aangebracht. Ik heb begrepen dat de directeur van het installatiebedrijf heeft gesproken met de gemeente Waalwijk. Misschien is het een idee om bij nieuwbouw of renovatie van scholen te kijken of er meer zonnepanelen geplaatst kunnen worden.

Wethouder **Heuverling**: We hebben een pakket aan maatregelen en in eerste instantie gaan we die uitvoeren in overleg met de schoolbesturen. De schoolbesturen beslissen uiteindelijk, want zij zijn verantwoordelijk voor de exploitatie. De gemeente stelt een extra bedrag beschikbaar en zij kiezen wat ze ermee willen doen.

Mevrouw **Ruygt**: Dat begrijp ik wel, maar ik neem aan dat u het een klein beetje kunt sturen als wij met z'n allen een beetje groener willen worden. U kunt daar goed over praten.

Wethouder **Heuverling**: Bij de Juliana van Stolbergsschool hebben ze bijvoorbeeld groene daken. We kunnen wel meer willen, maar dan moeten we ook meer geld beschikbaar stellen. Op dit moment doen we het heel netjes. We hebben een paar miljoen extra beschikbaar gesteld voor duurzame en energiebesparende maatregelen. Er zijn verschillende oplossingen bij de verschillende scholen. Er wordt echt heel serieus naar gekeken, maar er zijn grenzen.

2. Besluitvormend gedeelte

2.1 Lijst van ingekomen stukken

Mevrouw **IJPelaar**: Ik wil stuk nr. 141 over de kinderombudsman agenderen voor de Commissie Samenleving.

Mevrouw **Odabasi**: In brief nr. 145 wordt gesuggereerd dat wij verkeerd voorgelicht zijn. Ik zou hier graag een toelichting op krijgen in de Commissie Ruimte.

De lijst van ingekomen stukken is met inachtneming van bovengenoemde besluiten vastgesteld.

2.2 Vaststellen verslag van de raadsvergadering op 12 september 2013

Het verslag van 12 september 2013 wordt ongewijzigd vastgesteld.

Vaststelling van raadsvoorstellen zonder hoofdelijke stemming (A-stukken):

2.3 (CR2) Startersleningen gemeente Waalwijk

Zonder beraadslaging en zonder hoofdelijke stemming wordt overeenkomstig het voorstel van het college van burgemeester en wethouders besloten.

2.4 (CS4) Beschikbaarstelling krediet voor de optimalisatie van het sportcomplex KMHC Waalwijk

Zonder beraadslaging en zonder hoofdelijke stemming wordt overeenkomstig het voorstel van het college van burgemeester en wethouders besloten.

1.4 (CS2) Algemene Plaatselijke Verordening gemeente Waalwijk 2013

Zonder beraadslaging en zonder hoofdelijke stemming wordt overeenkomstig het voorstel van het college van burgemeester en wethouders besloten.

Stemming over raadsvoorstellen bespreekstukken (B-stukken):

1.1 (CR1) Aanbestedingsopzet project haven Waalwijk

Zonder hoofdelijke stemming wordt overeenkomstig het voorstel van het college van burgemeester en wethouders besloten.

1.2 (CR3) Beschikbaar stellen budget voor het opstellen van een Mobiliteitsplan (GVVP)

De **voorzitter**: Bij dit agendapunt is een amendement ingediend door de fracties van GroenLinksaf en PvdA. Wij stemmen eerst over het amendement.

Tegen het amendement hebben gestemd de leden Ruygt, Den Hollander, Broeders, Smits, Van Veelen, Van Helden, Tiemstra, Damen, Marasabessy, Van Baardwijk, Van

Hamond, Van Dinther, Lodenstijn, Van Well, Bourguignon, Meijer, Van Tuyl, Waarts, Broekmans, Hooijmaijers, Van der Sloot, De Bruijn. Voor het amendement hebben gestemd de leden Den Braven, Odabasi, IJpelaar en Simon. Het amendement wordt met 22 stemmen tegen en 4 stemmen voor verworpen.

De **voorzitter**: Gezien de uitslag van de stemming over het amendement, lijkt het niet nodig om over het raadsvoorstel te stemmen. Ik concludeer dat het voorstel met 22 stemmen voor en 4 tegen is aanvaard.

De leden Den Braven, Odabasi, IJpelaar en Simon worden geacht te hebben tegengestemd.

1.3 (CS1) 'Evaluatie van Regionale samenwerking vanuit Waalwijks perspectief'

De fracties van VVD en PvdA hebben een amendement ingediend dat unaniem en zonder hoofdelijke stemming wordt aangenomen.

Zonder hoofdelijke stemming wordt overeenkomstig het voorstel van het college van burgemeester en wethouders besloten.

2.5 (CS4) Beschikbaarstelling krediet nieuwbouw brede school Besoyen

Zonder hoofdelijke stemming wordt overeenkomstig het voorstel van het college van burgemeester en wethouders besloten.

---

3. Sluiting

De **voorzitter**: Ik sluit de vergadering op gebruikelijke wijze en vraag hiervoor uw aandacht. Tot slot van deze vergadering vraag ik van u een moment van bezinning, waarbij ik in ons aller naam erop vertrouw dat de genomen besluiten en de gevoerde discussies in het belang zullen zijn van onze gemeente en het welzijn van haar inwoners.

De vergadering wordt gesloten om 22.38 uur.

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van gemeente Waalwijk van 14 november 2013.

De griffier,

De voorzitter,

G.H. Kocken

drs. A.M.P. Kleijngeld